

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

MÉRLETESKÉ:

4-hasabos postásor egyszer 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, április 19.

Mai számunk főbb közleményei:

Vasárnapok: Zenei élet Aradon.
A képviselőház ülése.
A brüsszeli forrongás.
Jókai tiszteletdíja.
Heránszky Nándor betegsége.
Beszélgetés Zichy Géza gróffal.
Visszahelyezett aradi pénzügyi bizon.
Járvány a huszárságnál.
A Dolores aradi premijerje.
Beányák Zoltán Aradon.
A somogyi nábob végrendelete.
Tárcs: Tévedés. Írta: Szabó Ferenc.
Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Írta: Catulle
Mendès.

Zenei élet Aradon.

Arad, április 18.

A Zichy Géza gróf oratoriumának előadásával új áramlat indul meg a mi közönségünk köréből. Hatalmas tiltakozásnak jele ez azon feltevésével szemben, hogy kihalt a nagy közönségből a szép, a tiszta művészet iránti lelkesedés. Fényes igazolása ez annak, hogy a mult színházi évad által inaugurált irányzat nem talált visszhangra a nagyközönség lelkületében, mely megőrizte a komoly zeneművészet istápolására és gyakorlására feltétlenül szükséges idealizmust.

A nemes gróf lapunk tudósítója előtt, — mint az más helyen részletesen meg van írva — nagyon megszívelendő dolgokat mond a zenekultiválás hatalmas feladatáról és missziójáról. Szavai mélyrehatóak; úgy hangzanak, mint egy apostol

megnyilatkozása, szavai, a mely feltárja előttünk az ígért földjét és a kultura fejlesztésének irányát adja meg.

Lám, ő ismeri nemzetét, népét, felkereste annak szívét, lelkét, gondolkodását dalaiban, nótáiban, költészetében. És ezen kutatás közben megállapította azt a megdönthetetlen igazságot, hogy a magyar nép a zene iránti fogékonyság tekintetében leginkább megközelíti az olaszt, a par excellens muzsikális népet.

Ha ez tény, akkor valóban gondolkozóba kell esni ama szomorú körülmény felett, hogy a főváros kivételével, a nagyobb vidéki városokban miért pang a zenei kultusz, hogy miért nem lehet meg nálunk is az, a mit a német, az olasz, sőt a nagyobb cseh városokban is észlelünk, a hol valóságos gócpontjai vannak a zenei kulturának.

A kormány a művelődés ezen ágának tökéletesítésére valóságos koldus adományokkal, alamizsnával lép közre, nem mintha hiányoznék a hozzá való érzelme, hanem mert sok más dolog meríti ki pénz erejét. De téves az az álláspont, hogy az állam volna hivatva pénzbeli áldozatokkal ezen a bajon segíteni.

Ezt a kérdést a maga tisztaságában és magasztosságában csak a társadalom oldhatja meg, a saját maga erejéből, lelkesedéséből és idealizmusából.

Mi aradiak olyan színben állunk az ország színe előtt, hogy zenei műveltségünk magas színvonalon áll, hogy a mi saját erőnkől kitelik oly nagyszabásu

művek előadása, mint minő a mai Zichy-féle oratorium. És ezt a filharmonikusok egyletének és különösen az Oratorium-egyletnek köszönhetjük, mely egyetek nemes törekvésükben nagyot lendítenek a kultura fejlesztésében.

Az eredmény, mint az a holnapi hangversenyből kétségtelenül ki fog tűnni, igen tiszteletreméltó, — de azt hisszük, hogy az eredménynek még szebbnek, még tökéletesebbnek kellene lenni, ha

Van egy „ha”, melyet időszerűnek tartunk a zseniális zeneköltő itt időzése alkalmából közelebből megvilágítani.

A zene oly hatalmas faktor a társadalom életében, mely egyedül képes magasabb nézpontra kölcsönözni, mely egyedül képes oly ellentéteket kiegyenlíteni, aminek a mindennapi élet gyakran oly erősen kiélesít, hogy osztályok, kasztok vagy klikkek képződnek belőle. Apollo lantja édes harmoniájával elnémitja az osztály-érdekek sértő dissonantiáját és felülkerekedik a társadalom lelkületében egy nemesebb, egy tisztultabb érzés, mely kihatásban és eredményében valóságos kultur-állapotot teremt.

Az a „ha” tehát az, hogy városunkban nem találjuk meg azt a készséget, azt a törekvést, mely e harmóniát tökéletesíthetné. A zenét kultiváló egyletekben nem találjuk meg társadmunknak minden rétegét, hogy kezét fogva, egy magasabb cél felé törekednének. Nem találjuk azt a támogatást a különböző társadalmi körök vezető elemeinél, mely nél-

TÁRCA

Tévedés.

Írta: Szabó Ferenc.

Emlékezel? En emlékezem

Egő vörös fény van a lelkem felett, mely bevilágít mindent: tündértájak, fekete romokat, gyönyörűt, átka a létnek, mindent, mindent. Emberi nyelven úgy hívják e fényt, hogy emlékezet. Pedig ez a lélek szeme, a megleve-nült kinok látóképessége, a légbeszakadt, el-tűnt gyönyörök hallucinációja, semmi egyéb.

— Edes, kinos fény! Fáj, gyötör, üdvözít egyszerre. Gyötörödöm, amíg látok és mégis lát-nom kell. Atok ez rajtam és mégis boldogít. E nélkül szürke, nyomorult, siralmas lenne a vilá-g; napvilágtalan, fekete az ég. Igen, az lenne. Örök szürkesség itt lent, örök feketeség a magasban, örökös hervadás, siró panasz a ter-mészetben. Igen, az lenne.

Emlékezel? En emlékezem

Szép tavaszi nap volt, amikor először lát-talak. Elszakadva a zajos társaságtól, együtt sétálgattunk az árnyas, zseggő lombu fák alatt: én és te. A melegítő fényes napkorong odahagyta az eget s ott repdesett a lombok fö-lött, mint egy óriási tűz-madár. Együtt néztük, egyszerre, együtt éreztük a melegét: én és te. Olyan közel volt, hogy megfoghattuk volna. De

nem fogtuk meg: féltünk az édes tüztől, hogy megéget. Pedig ez a csodás meleg nem a nap-ból áradt ránk, mint akkor hívók. Ilyen balgák voltunk: egymást kereső tekintetünk volt a fé-nye. Ettől féltünk oly nagyon, hogy meg-éget. Ilyen balgák voltunk mind a ketten.

Edes-kinos emlékezés!

A beteg ember felveti nagy, lázasfényű szemét s reszkető karjaival édesen szorítja ma-gához a levegőt, a semmit.

A vézna, pupos, fekete asszony megdöb-benve tekint reá, úgy hallgatja a reá nézve érthetetlen beszédet; aztán kérdőleg néz az ágy mellett üldögélő komoly, szakállas urra: a doktorra.

— Beállt a sebláz. Ettől féltem én, — jegyzi meg halkan a doktor s hőmérőjével megegyezően megvizsgálja a beteget.

— Eppen negyven fok. Még egy fok és aztán mindennek vége! — jelenti ki száraz, köhögős hangon, hidegen, részvétlenül, mint aki előtt az ember csak kísérleti tárgy s más vágya mincs, csak az, hogy bebizonyítsa a tu-domány kétségbevonhatatlanságát.

— Asszonyom, készen lehet a legrosz-szabbra. A tudomány nem szokott csalni!

— Csendesebben, az Istenért! — sóhajtja a pupos, fekete asszony s vöröses pillái alól egy könnyesebb gördül ki.

— Ettől bizony bátran beszélhetünk. Ér-zé-kei nem állnak az agy szolgálatában! S a ko-

moly doktor kelletlen, szintelen mosolyra finto-ritja arcát, ahogy a tudomány csálhatatlanságá-ra s a hétköznapi emberek tudatlanságára gondol.

A beteg tulvilágian, édesen mosolyog. Le-helete forrón ömlik szét, hogy lecsüngő bajszára apró vizgyöngyök rakódnak le róla. Sívítva, el-elakadva beszél, de beszél.

Emlékezel? En emlékezem

Akkor is szép napos idő volt, mint min-dig, amióta megismertelek. Szivárványos, ró-zsás levegő ömlött át a kert fái közt, amikor kar karba öltve sétálgattunk alattuk. Már ny-nyire voltunk egymással. Nagynénéd ott szu-nyókált a gyepágyon, kötését a térdén feledve; mi meg felhasználva a tántulanságot, egymásra borultunk s szomjas ajkaink ittas gyönyörrel keresték egymást. Csak egy jázmin-bokor vá-lasztott el az alvótól, meg az a sötét, átlátha-tatlan palást, mely a szemére nehezedett s mi úgy éreztük még is, hogy egy egész világ, az egész paradicsom került közibünk, hogy rejte-gessenek. Édes volt ez a hosszú, hosszú-csók, ugy-e? Emlékezel? Évszázadok futottak le ezalatt; az emberiség másodszer is átélte az az üdvözítő megváltást; a hideg mozdulatlan föld elvesztette nyomorult sártömegét. S mi repültünk a földdel együtt az örök élet, az örök világosság hona felé. Ezt tette a csók ez a hosszú, édes ölelés. Emlékezel, ugy-e?

kül ez a prosperálás nem képzelhető. — Pedig oly sok erő működik elszórva a mi társadalmunkban, hogy azok egy kalap alá hozva, városunk a zenekultus terén a főváros után sorakozhatnék közvetlenül.

Sok mulasztás történt tehát ezen a téren; mulasztás a színházban, a színügyi bizottságban és a társadalom vezető elemeinél.

Hisszük és reméljük, hogy új aera előtt állunk, hogy a Zichy gróf által hangoztatott elvek nálunk termő talajra találtak és hogy rövidesen e téren is haladni fogunk. Δ

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 18.

A képviselőház mai ülésének nagyobb részét a Jókai Mór tiszteletdíja körül keletkezett zajos vita foglalta le, a melyről lapunk más helyén közlünk részletes tudósítást.

Az ülés elején Apponyi Albert elnök bemutatja Szabolcsmegye feliratát a kóbor cigányok letelepítése tárgyában, a margitai ipartestület kérvényét az önálló vámterület ügyében. Bemutatja azonkívül a hunyadmegyei általános tanító egyesület kérvényét aziránt, hogy a tanítók hivatalba lépésük alkalmával kötelesek letenni a hivatalos esküt. Kiadatnak a kérvényi bizottságnak.

Hódossy Imre bemutatja a IV. bírálóbizottság határozatát Szentiványi Gyula képviselő ügyében s kéri Szentiványi végleges igazolását.

Elnök Szentiványi Gyulát végleg igazolt képviselőnek jelent ki. Következik a Veress József és társai, a Molnár János és társai által beadott határozati javaslatok felett a névszerinti szavazás.

A névszerinti szavazásban kitűnt, hogy Veress javaslatát 147 szóval, 61 szavazat ellenében elvetették.

A függetlenségi párt tagjain kívül senki sem szavazta meg Veress javaslatát.

Molnár János határozati javaslatát 141 szóval 17 szavazat ellenében elvetették.

Korodi-Lutz Lajos mindkét határozati javaslatra igennel szavazott. Lindner Gusztáv is elfogadja Molnár János határozati javaslatát.

Ruzsiak János határozati javaslatát senki sem fogadja el.

A beteg ember lázas, tikkadt ajkai üresen, édesen csaltogtak.

A vézna, pupos, fekete asszony kérdőleg nézett a doktorra.

— Miről beszél? Miféle álmal lehetnek?

Ilyen édes jelenetekre, ilyen lángoló, üdvöztető csókokra nem emlékezett soha. Pedig hányszor mondta, hogy szereti! Esküt is tett az oltár előtt, hogy minden gondolata az övé leendő s ennyire felmelegülni még se tudott. Hideg formáknál, megszokott kötelességszerű ömlengéseknél, udvarias, de hideg odaadásnál nem érzett egyebet... Mi volt eltemetve a szívében? Miféle érthetetlen titokról lebbent fel a fátolt e lázas önkívüliség?

— A ház növekedik! — jelentette ki a doktor részvétlen, köhögő hangon.

— Meg fog halni! — suttogott a pupos, fekete asszony s egy pillanatig részvételt, mégis olyan hideg közönyvel nézett a betegre.

— Meg fog halni... A tudomány nem csal, asszonyom.

— Istenem, így váratlanul... Még annyi időm sem leendő, hogy megrendelhetném a gyászruhát. Ezek az itteni szabók úgy nem értenek a szabáshoz. Borzasztó!

A doktor köhögött s nem szólt. Kötelességszerűen vizsgálta a beteg ütérét.

A beteg ember nagyot sóhajtott s azután kínosan vicsozgatta össze a fogait.

— Fáj, fáj... Mindenem fáj. Legjobban az élet. Istenem, ha vigasztalást adhatna a tu-

A közoktatásügyi költségvetés

tárgyalásának során a dologkiadások tételénél Szentiványi Árpád kérte a kormányt, hogy a felekezeti terheinek csökkentését, azok megkérdezésével törvényben mondják ki és az 1848. XX. t. c. szellemében intézkedések történjenek.

Veress József: Ez benn van a határozati javaslatban!

Szentiványi Árpád: Jól tudom én azt, ne tessék engem tanítani!

Kubik Béla: De joga van megmondani!

Szentiványi Árpád: Örömmel hallotta a miniszternek nyilatkozatát, melyet többre becsül, mint egy olyan határozati javaslatot, melyben az említett pontok benn vannak, de melyet a kormány magáévá nem tesz. Ha a közoktatásügyi miniszter nem úgy értette volna az ő szavait, mint a hogyan ő kívánta, akkor kénytelen lenne szavait visszavonni, mert ő az 1848. XX. t. c. szellemének végrehajtását sürgeti.

Azután a Jókai-tiszteletdíj vitája következett.

A brüsszeli forrongás.

(Az alkotmány revízióját elvetették.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 18.

Belgiumban most van a legkritikusabb ponton a készülő forradalom: a parlament elvetette az alkotmány revízióját és az általános választói jogot. A heves parlamenti tárgyalások, amelyek ezt a határozatot megelőzték, jelöltek voltak a véres eseményeknek, amelyek azt előreláthatóan követni fogják.

A vita utolsó előtti napján Braun kijelentette, hogy az ország a kormánytól a megnyugtató szavakat várja. A szónok kérde a szélsőbaloldalt, vajon nem érkezett-e el a pillanat arra, hogy ezt a vitát befejezzék és ajánlja, hogy a vitát ma vagy holnap rekeszszék be. Végül utal arra, hogy ezzel kitűnő szolgálatot tennének a hazának. De Smet de Naeyer miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány nem habozik hozzájárulni ehhez a javaslathoz. Az ország mindenekelőtt döntést vár. A miniszterelnök azt ajánlja, hogy a kamara ma mindaddig üljezzék, míg határozatra nem jut. E javaslat ellen a szociálisták kifogásokat tettek. A miniszterelnök erre kijelenti, hogy a kormány felvilágosításokat fog adni és sürgetni,

hogy a vitát még ma berekeszszék. Van der Velde kijelenti, hogy a miniszterelnök megnyugtató szavak helyett csak provokációkkal áll elő. A szociálistáknak egyértelműleg ellene kell szegülniök annak a javaslathoz, hogy a discussziót ma berekeszszék, mert komoly események következhetnek be.

Ansele: A kormány végre szorgalmas!

A miniszterelnök azt válaszolja, hogy a vita berekesztésére irányuló javaslat igen okos és szerencsésnek érzi magát, hogy ehhez a javaslathoz csatlakozhatik.

Bertrand: Ez szemfényvesztés!

Smets: Ez lesz a jel a forradalomra!

Van der Velde a miniszteri székekhez megy és a miniszterekkel beszél.

Troclet szociálista a miniszterekhez fordulva, fölkiált: Önök tehát azt akarják, hogy holnap vér folyjon!

Legújabb távirataink a következők:

Brüsszel, április 18.

Több szónok beszéde után az alkotmány revíziójáról szóló törvényjavaslatot, a melyben az általános választói jog is foglaltatik, nyolcvannégy szavazattal hatvan-négy ellenében elvetették. A határozat folytán komoly bajok várhatók.

Brüsszel, április 18.

A sztájkolók száma meghaladja a háromszázezeret. Ez a legnagyobb sztájk, a mely valaha Európában volt.

Brüsszel, április 18.

A külváros egy utcájában a polgárőrség szembe találta magát a sztájkolók egy csapatjával. A polgárőrség, a helyett, hogy a sztájkolókat szét akarta volna oszlatni, magasra emelte fegyverét és a sztájkolókkal együtt a Marseillaiset énekelte.

A brüsszeli nagyiparosok egyesülete ma tiszteltette a királynét, kérve, hogy a parlamentet osszassa föl.

TÁVIRATOK.

A bur békétárgyalások.

Rotterdam, apr. 18. A Nieuwe Rotterdamse Courant jelenti: Megbízható forrásból arról értesülünk, hogy alapos az a föltevés, hogy a bur köztársaságok és Anglia között megsza-

— Igazán nem tudom, asszonyom. Mikor én kiértem az erdő alá, csak ő volt ott. Egy pár faszedegető asszony siránczott mellette. Ellenfele, — ugylátszik, nem volt nagyon lo-vagias.

— De a saját segédei? Hogy hagyhatták ott, minden segedelem nélkül? ... Borzasztó?

A beteg ember behunyta fénytelen szemét s folytatta tovább gyötrő, ragyogó, rettenetes álmait.

— Emlékezel? Még a sirban is emlékezni fogok e napra... Emlékeznem kell! Pedig gyötrő, megöl ez az emlékezés. Ugyan sivár, színeveszett, szürke volt az egész világ, amilyen mindi, azóta, amilyen mindig lesz az örök életen keresztül. A nap hosszú, véres rongyokra tépve fityeg a végtelen űrben. Épp olyan véres rongyokra tépett volt az én szívem is. Ezt is, azt is én téptem össze, nem te. Hiszen te most is szelid, jó, hűséges voltál... Bűnöd az, hogy ifjunak, szépnek alkotott az Isten, hogy felgyújtád, lebilincselted a férfiszíveket? Nem a kacérsággoddal, a szépségeddel. Akkor nem hittem neked, magamnak sem hittem. Azt hittem, a forró, szilaj vér kerget a mámor, az örülés útjain, mint ahogy engem kergetett. Te szelid, derék, ifju és komoly voltál, én nyomorult, téveterg, bolond és végtelenül gonosz. Megvénűt, megrögzött gonosztevő. Mert a telhetetlen féltékenység: gonosztevés. Nem tudtam hinni neked, magamnak sem, mikor jobbik énem mentegette fiatalágodot... Hi-

dat, hogy boldogtalanságomat magam okoztam! En magam, nem te. Hiszen te olyan nemes, olyan szelid, olyan hűséges voltál. En vagyok a bibás, én vagyok a nyomorult. Emlékezel? Tudod ugy-e? Nem akartam, nem tudtam hinni a boldogságomnak... Látod, mivé tett a bizalmatlanság? Nyomorultabb lettem a szét-taposott féregnél. Elvesztettem a szívemet, ott hagytam nálad s élnem kellett szívtelenül. Még az utolsó bogárnak is van szíve s nekem nem volt többé. Uresen, szent érzelmek nélkül kellett kóborolnom a világban. Szeretnem nem, csak szenvednem lehetett... Hogy lehet szenvedni szív nélkül? ezt mondd meg nekem... Véres volt a nálad felelt szív, ugye? Vonaglott, gyötrődött, ugye? Ne neheztelj rám, bocsás meg! Hiszen te olyan nemes, szelid voltál mindig... Hiszen tudod, hogy meglakoltam érette!

A beteg ember nagyot hánykolódott. Reszkető kezét összefogva, üres, fénytelen szemével esdőleg nézett a magasba.

A pupos, fekete asszony megtörülte a beteg homlokát és sokáig nézett a megtört szemébe. Azután a doktorhoz fordult:

— Ki volt az ellenfele? Nem lehet tudni, hogy miért párbajozott? Hiszen olyan csendes, békétűrő volt, úgy nem vétett soha senkinek.

A doktor diszkrétül mosolygott, rosszul utánczott diplomata módon, mint aki igen sokat tud, — de megnyilatkozni nem lehet. Sovány kiálló csontu vállát felrángatta a magasba.

kadtak a béketárgyalások, mert a megegyezés lehetetlen.

London, ápr. 18. A *Daily Mail* állítólag megbízható értesülés alapján azt jelenti, hogy Pretóriában csakugyan folynak béketárgyalások. A lap azután ismerteti a tárgyalások menetét. A tárgyalások hétfőn kezdődtek Milner kormányzó és a burok között. Az utóbbiak sürgősen fegyverszünetet kértek, a mit a kedden összeült minisztertanács határozottan visszautasított. Erre a burok engedtek és a tanácskozások megkezdődtek. Ugyilátszik, hogy soha sem volt szó arról, hogy a burok feltételeit a tárgyalások alapjául fontolóra vegyék. A burok nem tettek semmiféle ajánlatokat. Az angol kormány álláspontja az volt, hogy szerződésről, megegyezésről vagy más rendezésről nem lehet szó, hanem csakis azokról a feltételekről, a melyeket a győztes ajánl a megvert ellenségnek, a ki magát megadni hajlandó. A burok erősen ragaszkodtak az amnesztiához, a számkivetési proklamáció visszavonásához és a felelős burkormány mielőbbi visszaállításához, valamint ahhoz, hogy a katonai kormányzat megszüntetése után képviselőjük legyen a végrehajtó hatalomban. Az angol kormány szerdán elhatározta, hogy feltételeinek minden megváltoztatását visszautasítja. A választ tegnap, csütörtökön közzétették a burnálkal. Milner azonban megígérte nekik, hogy egy vagy két helyet fognak kapni a végrehajtó hatalomban. Azt hisszük — így fejezi be jelentését a lap — hogy a burok az angol feltételeket lényegükben elfogadják. Csak egyes jelentéktelen részletekről van még szó. Eddig a burok németalföldi képviselőiktől függetlenül cselekedtek.

Jókai tiszteletdíja.

(Vihar a képviselőházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 18.

Oriási, szégyenteljes botrány zavarta fel ma a parlamentet. Jókai körül folyt a botrány — 8000 korona évi tisztelet-díj miatt.

Csinálta pedig a botrányt az Ugronpárt és a néppárt.

Jól jegyezze ezt meg a nemzet és az ország hazafias közönsége.

A szégyenteljes botrányról alábbi tudósításunk bőven beszámol.

szen nem zárkozhattál el remete-módra a világtól: a tánc, a zene felforraltatta a véredet. Nem akartam én ezt binni akkor... Mikor aztán letett a táncosod, durván, nyomorultán megragadtam a karod s füledbe dörögtem féltésem átkos, rettenetes szavait... Emlékezel...? Oh én még a sirban is emlékezni fogok a borzasztó vádra, hogy te is asszony vagy, mint a többi... kacér, könnyelmű, sárba vágyó... Ezt mondtam neked, ezt... Asszonynak tartottalak, holott oltárkép voltál.

— Negyven és fél. A láz növekedik, asszonyom; — jelentette ki az orvos száraz, üzleti hangon. — Jó volna elhivatni a papot...

— Istenem! Istenem! Ilyen közel volna a halál! — siránkozott a püpos fekete asszony s egy pillanatra eltakarta a szemét. Milyen csendes, nyugodt, boldog életünk volt. Ki hitte volna? Ha legalább egyetlen egy valamire való szabó lenne a városban.

— Nincs szabó... nincs mentség... késő!

A beteg ember felnézett, de nem ismert meg senkit. Látszott az arcán, hogy nem ismer. Aztán újra behunyta a pillait s tikkadtan, hörögve folytatta:

— Te nem haragudtál, jól tudom; de a bántást nem feledheted el. Nem olyan bántás volt ez. Ha meg tudtál volna bocsátani, nem szeretnél volna soha. Engem végtelen ádáz örület fogott el, a könnyelműség örülete. Vagyódás a vér, a féktelen bosszú után. Gyötörni

Indítvány a tiszteletdíj ellen.

A közoktatásügyi tárca költségvetésének során, Szentiványi Árpád beszéde után

Várady Károly a költségvetésnek egyik pontjára hívja fel a Ház figyelmét. A kormány egy földrajzi munkát tervezett, melyből 8 kötet készen van. Ez a mű 102 ezer forintba került és még ma is fizet az állam a volt szerkesztőnek, Jókai Mórnak évi 8000 forintot. Ha Jókai Mór olyan ember volna, akinek erre szüksége van, ha nem tudna dolgozni, akkor szívesen hozzájárulna ahhoz, hogy törvényben ezt Jókainak biztosítsák, de *ne suttyomban*. Határozati javaslatot nyújt be, hogy ezen tétel a költségvetésből töröltesse.

Rakovszky István hozzájárul Váradi határozati javaslatához. Nem haboznék megszavazni az ország dicsőségére működő egyén számára a szükséges ellátást az országos nyugdíj alakjában, hogy aggkorát minden anyagi gondtól menten tölthesse el. Mikor azonban azt látom, hogy az igazságügyminiszterium kénytelen elbocsátani szegény napidijait (Felkiáltások a szélbalon: Hát a szegény néptanítók?) nem tudom minek nevezni azt az eljárást, hogy eljön egy miniszter és suttyomban egy olyan embernek ad segítséget, évi 8000 koronát, ki nek érdemeit szóval is, meg anyagi téren is akárhányszor bőven honorálták. Lehetetlen megszavazni e tételt, mert kell, hogy valami törvényes alap legyen, de mutasson valaki törvényt, hogy művészek, költők számára állami nyugdíj adhat az állam, akkor szívesen megszavazza azt. Aki a hatalmon levőket szolgálta egész életében (Oriási zaj és ellenmondás az ellenzéken), aki azokat dicsőítette egész életén át, azt az ország pénzéből fizetni nem szabad. Ha önök bőkezűek akarnak lenni, ot a pártkassza, telik belőle bőven (Oriási zaj az ellenzéken. Ellenmondás a jobboldalon.)

Vészi József: *Éljen Jókai Mór!*

Rakovszky István: *Ez tiszteletdíj kérdés.* (Oriási zaj és ellenmondás a jobboldalon.)

Wlassics — Jókairól.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter: Megvallom, amikor ezen tételt a költségvetésbe felvettem, nem hittem volna, hogy lesz valaki, aki a nemzetnek olyan nagy fiát, mint amilyen Jókai Mór, megfogja támadni e tétel miatt. (Oriási zaj a néppárton). Ő olyan férfi, akinek neve akkor is élni fog, mikor a mi ne-

veinket rég elfeledték már (Szünni nem akaró zaj és lármá az ellenzéken. Élénk és hosszan tartó taps és éljenzés a jobboldalon.) A magyar nemzet e nagy fiának nyomorult 8000 koronát akart elfogytáig tiszteletdíjként biztosítani, mintegy jutalomként a hazai irodalom terén szerzett nagy érdemeiért. (Oriási zaj az ellenzéken. Felkiáltások a néppárton: Miért csempészte be!) Kijelenti, hogy nem csempészett be semmit és senkit és nem is hiszi szükségesnek, hogy Jókai Mór bele kell csempészni a magyar törvényhozásba. Arról van szó, hogy Jókai Mór tizenhat éven át dolgozott, mint főszerkesztő és a kormány ezt az alkalmat akarta megragadni, hogy rég óhajtott vágyát teljesítse, hogy tiszteletdíjat adhasson a nagy Jókai Mórnak. — Ezt a tételt a Ház figyelmébe ajánlja, mert egy sirjához közelítő ősz költőről van szó, aki annyi fényt, annyi dicsőséget szerzett a magyar hazának. (Szünni nem akaró helyeslés és taps a jobboldalon és a szélsőbal egy részén. Zaj és ellenmondás a néppárton. (Nem akarja bővebben indokolni e tételt. (Élénk helyeslés éljenzés és taps a jobboldalon) mert nem tartja azt méltónak Jókai nagy nevéhez. (Élénk helyeslés és taps a jobboldalon.) Kéri a tételnek elfogadását. (Élénk helyeslés.) egyszersmind miniszteri székből felhívja és kérve-kéri Jókait, hogy felejtse el a méltatlanságot, mely rajta esett és bocsásson meg a magyar nemzetnek! (Szünni nem akaró folytonos éljenzés és taps.)

A vihar kitörése.

Vészi József: *Éljen Jókai!* (Zajos éljenzés jobbról.)

Rakovszky: Ez botrány! A kis önzetlenek! Bankokban van. (Oriási zaj jobbról.)

— *Éljen Jókai!*

Madarász József az előadói emelvényre megy és onnan így szól: Kifogása van ez ellen, hogy nem nyíltan, hanem suttyomban szavaznak meg fizetést Jókainak. Nyugdíjat kell kérni, de nem látom helyén valónak, hogy a nemzet filléreiből adózzanak annak, a kit házam ellen vétkez egyénnek tartok! (Oriási zaj jobbról. Taps a néppárt részéről.)

Felkiáltások:

— Takarodjék onnan az elnöki emelvényről! Rendre! Rendre!

— Rendre kell utasítani!

— Le vele onnan!

— *Éljen Jókai! Éljen!*

— Szégyelje magát Madarász! (Folytonos zaj.)

— Halljuk az elnököt! Halljuk!

A zaj percekig tart.

Elnök: *Ezt a bántó vádat, a mely irodalmunk egyik büszkesége ellen hangzott el, nem tartja a Ház tekintélyéhez illőnek.* (Zajos taps jobbról, éljenzés.)

Madarász szólal akar. (Oriási zaj.)

Vészi: Fejezze be dicstelen szereplését! (Ugy van! Ugy!)

— Menjen onnan!

— Mit akar ott!

— Szégyelje magát!

Madarász kijelenti, hogy csak politikailag nem tartotta érdemesnek Jókait a nyugdíjra! A nemzet előtt felel szavaiért! (Nagy zaj jobbról.)

— Szégyen! Gyalázat! — jobbról.)

Kubik a Jókai jutalmazására vonatkozó részre névszerinti szavazást kér. (Éljenzés jobbról.)

— Helyes! Hadd lássuk a dicstelenséget!

Beöthy Akos.

Beöthy Akos: elismeri, hogy Jókai nagy költő, tiszteletet és becsülést szerzett az országnak.

— Az egész világon!

— Ott is! Megérdemli a jutalmat, de azt nyíltan tegyék, törvény útján, és nem hamis lobogó alatt! Ez nem illik sem Jókaihoz, sem a nemzethez. Kubik javaslatára szavaz.

Wlassics miniszter: A leghatározottabban tiltakozom az ellen, hogy nem nyíltan cselekedtem. Benne van a tételen, hogy a hazai irodalom körül szerzett nagy érdemekért adjuk! (Zajos helyeslés, éljenzés!)

Just Gyula: Egyetlen nagy emberünk van, azt sem becsüljük meg.

Mezőssy Béla: Ugy van! Ez a legnagyobb szégyen. (Eljen Justh! Eljen Mezőssy! jobbról.)

Wlassics: Arra kérem itt Jókait, hogy felejtse el ezt a jelenetet itt! (Eljenzés, taps.)

Hangok a karzatról.

A baloldali írói karzatról lekiált valaki! (Nagy csapkodás.)

— Mi az? Mi az!

Bartha Ödön: T. Ház! Kifogást emelek az ellen, hogy mikor én itt, mint képviselő helyeslem valakinek a beszédét, akkor az újságírói karzatról valaki reám kiáltson, hogy ez disznóság ilyen beszédet helyeseltetni. Ez ellen elnöki intézkedést kér.

Apponyi Albert gróf elnök az ülést fel fogja függeszteni, hogy a vétkes újságíró kilétét ki-puhatolhassa. Esetleg az egész baloldali karzatos kiűriteti.

Rakovszky István határozottan tiltakozik a házszabályok alapján, hogy az elnök az egész karzatos kiűritesse. Ez nem áll az elnök jogában. Először csak rendreutasítani szabad az újságírói karzatos.

Apponyi Albert gróf a 252. §-ra hivatkozik, mely a karzat kiűritésére neki jogot ad. Ha kell — élni fog ezzel a jogával és a legnagyobb szigorral jár el, hogy a Ház méltóságát megőrizze.

Zboray Miklós a házszabályok alapján a kiűrités ellen nyilatkozik.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Elnök bejelenti, hogy az újságíró, a ki a karzatról közbekiáltott, sajnálatát fejezte ki az elnök és Bartha Ödön előtt.

Veress József dicsőíti Jókait, de a díjra nevezve, a melyet neki évente juttatni akarnak, külön törvényjavaslat beterjesztését kéri.

Pichler Győző határozati javaslatot terjeszt be, a melynek értelmében az ország Jókai Mórnak, érdemei elismeréséül állandó évvéjárdát biztosítson. (Zajos helyeslés.)

Lengyel Zoltán elfogadja a tételt, Jókai érdemeire való tekintettel, de kéri, hogy a tiszteletdíjat a rendes kiadásokba helyezték át.

Wlassics Gyula miniszter hozzájárul Lengyel Zoltán indítványához.

Pichler Győző erre visszavonta indítványát.

Névszerinti szavazás.

Ezután a névszerinti szavazás következett. A szavazás során a néppárt padjairól Rakovszky István és Zichy Aladár egy függetlenségi párti képviselőre, amint a szavazatát leadta, rákiáltják:

— Szégyen, gyalázat!

Olay Lajos: Ne terrorizáljanak.

Zboray. Azt tesszük, a mit akarunk! Semmi köze hozzá!

Olay Lajos dühösen rájuk rivall:

— Ez nem járja! Nem tűröm! Majd meg-tanítom önöket!

Elnök kijelenti, hogy a néppárti képviselők nem tehetnek megjegyzéseket a szavazáshoz, viszont azonban Olaynak sincs jussa az ilyen viselkedéshez.

A szavazás befejeztével az elnök jelenti, hogy 124 képviselő megszavazta, 20 ellenezte a tételt. (Eljenzés.)

(A javaslat ellen szavaztak: Eitner Zsigmond, Förster Ottó, Kubik Béla, Luby Béla, Madarász József, Molnár János, Major Ferencz, Rakovszky István, Simonyi-Semadann Sándor, Szederkényi Nándor, Szűllő Géza, Trubinyi János, Várady Károly, Wilczek Frigyes gróf, Zboray Miklós, Zichy Aladár gróf, Beöthy Akos, Csávolszky Alajos és Csernoch János.)

Olay Lajos sajnálja azokat, a kik a nemzet legnagyobb embere ellen szavaztak. Kéri az elnököt, előbbi kijelentésére nézve, hogy máskor a dolgok mélyébe nézzen.

Elnök az utasítás ellen tiltakozott.

Pichler igazat ad Olaynak, mert az elnök csak rendreutasíthat valakit, de nem kritizálhat.

Elnök kijelenti, hogy egyenlő mértékkel mért.

Urbán Béla kijelenti, hogy nem kér Olay sajnálkozásából.

Olay hosszasan kifejti, hogy senkit se akart megsérteni, ezután a néppárt eljárása ellen tiltakozott.

Ezután az elnök az ülést berekesztette. A kultusztárca vitáját holnap folytatják.

A szabadelvű klubban.

A szabadelvű klubban ma este élénken foglalkoztak a képviselőházban lefolyt dolgokkal. Sokan meglegedésüket fejezték ki, hogy a szabadelvű párt tagjai az ellenzék támadásaival szemben most végre komolyan és erélyesen végeztek. Az általános érdeklődés a kártyaszoba felé irányult, a hol Jókai minden este rendes tarokkpartiját szokta játszani. Azonban azok, a kik hét óra után érkeztek, nem láthatták már ott, mert már félhétkor telefonáltak érte hazulról, a mire Jókai eltávozott. Azon klubtagok, a kik ekkor jelen voltak, Jókait, a mint a terméken keresztül jött, lelkesen megéljenézték. Jókai szívélyesen fogadta az ovációt, a mely láthatóan jól esett neki.

Beszélgetés

Zichy Géza gróffal.

(A vidéki zeneéletéről és egyebekről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Régóta nem volt Aradnak érdekesebb, nagyobb kíváncsisággal várt vendége, mint a minő a ma este színrekerülő zeneműnek, a Doloresnek szerzője: Zichy Géza gróf. Az arisztokraciának ez a nagyhirű alakja, a ki a főúri sportok helyett egész életét a művészetnek szentelte, ma egyik legkiválóbb zeneszerzője az országnak, a kinek híré a külföldön is általánosan ismerik: egyik jeles poétája az irodalomnak, s három éven át volt intendánsa a magyar királyi Operaháznak és a Nemzeti Színháznak, s elmondható, hogy mind a két állami műintézetünk legszebb korát élte az ő rezsimje alatt. Zichy Géza gróf végül kiváló figyelemmel kíséri a magyar zeneélet minden mozzanatát, nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is. Most, hogy a gróf több napot Aradon tölt, fölhasználtuk az alkalmat, hogy az ő véleményét a vidéki zeneéletre, a vidéki színházak opera-előadására és egyéb, bennünket közlelő érdeklő kérdésekre nézve megtudjuk.

Az Aradi Közlöny egy munkatársa ma fölkereste Zichy Géza gróft, a kivel érdekes beszélgetést folytatott. Az interview lefolyásáról az alábbi tudósítást adjuk:

(A vidék zeneéletéről.)

Délelőtt tíz óra volt, a hogy a grófhöz be-kopogtattam, a Fehér Kereszt szálló 3. számú szobájába. A gróf rendkívül kedvesen fogadott, a mint bocsánatot kértem, hogy ilyen korán zavarom:

— Jobb, hogy most jön, legalább egyedül talált, s nyugodtan beszélhetünk.

Azután mindjárt rátértünk a kérdésekre. A vidéki zeneélet dolga került legelőbb sorra.

— Mi az oka — kérdeztem, — hogy Magyarországon még nincsenek a vidéken oly zenevárosok, mint a minő például Németországban Lipcse, Dreeda? Minő eszközökkel lehetne az ilyeneket létesíteni?

— Az okát bajos lenne megmondani. Pedig az bizonyos, hogy a magyar fájban megvan a zene kultiválására minden kellék. Fogékonyság a zenéhez, a jó fül, s a nyelv ritmikussága. S az is tény, hogy anyag is van. Tehát egyelőre a közönségben kell keresni az okokat, a mely talán nem mindenütt viseltetik elég érdeklődéssel a zene iránt. Hogy ez legyen, az első kelléke természetesen, a házi zene művelése. Németországban, tudjuk, minden családnál nélkülözhetlen a zongora, vagy más hangszer, itt azután jobban lelkesednek a zenei események iránt. Hiszem, hogy rövid időn belül nálunk is így lesz. Budapest is 1867 óta lendül föl minden tekintetben, így a zeneéletben is: most már a vidékre is kiterjed lassankint ez a haladás.

— Mely vidéki városok vannak legelőbb a zenei élet fejlettsége tekintetében?

— Aradon kívül: Pozsony, amelynek igen élénk zeneélete van, azután Sopron és Kassa. Azok a városok, amelyek a nyugati határhoz közelebb vannak. Ugy látszik, hogy itt a német műveltséggel együtt kezdett a zene is terjedni.

(Operai szubvenció.)

A vidéki színházak operai szubvenciója került sorra ezután.

— Excellenciád, aki intendánsa volt az Operának és a Nemzeti Színháznak, bizonyára tudomással bír a szempontokról, amelyek alapján a belügyminiszter a vidéki színházaknak az operai szubvenciót megadja?

— Az operai szubvenció, amelyet vidéki színházak szoktak kapni: két-háromezer forint, igen csekély, s ezzel kétségtelenül nem is lehet tökéletes operaelőadásokat rendezni. A belügyminisztériumban is tudják ezt, de úgy látszik, többet nem adhatnak. Amikor én intendáns voltam, más ter em volt ezekkel. Akkor én beutaztam az országot, s körülbelül huszonhat jó hangú énekest és énekesnőt hoztam föl Pestre; azt akartam, hogy ezek az Operaház ösztöndíjaival kiképeztesse, s addig, amíg kész művészekké válnak, a vidéki színházaknál állandóan vendégszerepeljenek. Ez még egy szempontból is helyes lett volna. A vidéki színházak énekes szereplőit tulságos sokat foglalkoztatják, úgy, hogy aztán aránylag hamar elkoptatják a hangukat. Az ösztöndíjasoknál nem kellett volna ettől tartani, miután ezek csakis az operákban léptek volna föl. Hanem mikor a feleségem meghalt, én leköszöntem az intendánságról s helyembe más jött, akkor, úgy látszik, az egész tervet félretették.

— Azok, akiket excellenciád fölfedezett, hol vannak most?

— Egy részük az operánál, más részük a vidéki színházakban: (az egyik, ha jól tudom, a temesvári színháznál), néhányan a külföldön, egy részükből meg, amint ilyenkor szokott lenni, nem lett semmi.

— A fölfedezéseknél az anyagot mindig hol kereste Excellenciád?

— Néha a színpadon, máskor meg a közéletben. Az operai énekművészetnél mindig szükséges a megfelelő műveltség. Engem ezen-

kivül mindig az a szempont vezetett, hogy a jó előadóképeség is párosuljon a jó hanggal. Hogy ez nálunk eddig oly ritkán történt, azt hiszem, csak véletlen.

— Hiszi Excellenciád, hogy Magyarországon van elegendő jó hang az opera-előadásokhoz? A vidéki színházak mindig az énekes erők hiányáról panaszkodnak.

— *Föltétlenül.* Lehetetlen, hogy amíg drámai művészetünk oly magas fokon áll, a Nemzeti Színháznál oly elsőrangú klasszikus művészek vannak, épp az operai művészetnek ne akadna elég számú jó művelője. Van, csak meg kell találni.

Ezután még azt mondta a gróf:

— Örömmel hallom, hogy az aradi színházban újra megkezdik az opera-előadásokat.

(A gróf aradi hangversenye.)

Majd egyéb helyi vonatkozásokról esett szó.

— Volt már Excellenciád Aradon?

— Igen, vagy tizenöt év előtt. Valamelyik itteni nőgyesületnek hangversenyén zongoráztam a színházban. Emlékszem, óriási közönség volt a színházban. A színpad is tele volt székekkel, úgy, hogy alig fértem el a zongorámmal. Egy vidám epizód is esett meg velem. Egy kövér hölgy lelkesezésében egy nefejejtcsokrot dobott nekem. De a csokor a zongorám alá esett. Tudtam, hogy alá illenék nyulnom és fölemelnem a csokrot, de a játékot nem hagyhattam abba. Roppant kényelmetlen helyzetben voltam. Amikor aztán vége volt a piécnek, akkor vettem föl a zongora alá esett virágcsokrot.

(A Dolores-ről.)

— A Dolores mely évből való?

— Még 1888-ban írtam. Színre került az Operában is és több német színpadon, persze német librettóval.

— A tegnapi próba alapján milyen nézetei vannak annak előadásáról?

— Bizom benne, hogy igen szép sikere lesz. Már a tegnapi próbán meglepett néhány igen erős férfikar. Az énekesek között több nagyon jó hang van. Az összhang a zenészek és az énekesek között pedig szintén meglepett. Mert azt kell venni, hogy az összes közreműködők kara egy *ad hoc* valami, kiknek egy része sohase látta egymást s most mégis egész jól összejátszik. A betanítása mindenesetre elismerést érdemel.

(A gróf legújabb műve.)

— Még csak egy kérdést. Van excellenciád készülőben valamely nagyobb szabású munkája?

— Igen. Egy egész eredeti műfajon dolgozom. *Táncköltemény* lesz. *Gemma* lesz a címe. Három felvonásra terjed, a meséje Erdélyben játszódik, a múlt században. Mondom, a műfaj egészen új: a szöveget *zeneileg szavalják* s azt *tánc* egészíti ki. Már nagyjából készen van, körülbelül csak az instrumentálás van hátra.

— Hol fogják előadni?

— Először *Prágában*, azután *Münchenben* és *Berlinben*. Van annak is oka, hogy nem Magyarországon adatom elő; elhihetl, jó magyar ember vagyok s nem a hazafiságon mullok. Hanem ez annyira új, eredeti műfaj, hogy azt addig nem adathatom elő itthon, a míg annak az erőpróbája a külföldön meg nem történik. Azután valószínűleg Budapesten is színre kerül.

Ezután kevésbé érdekes dolgokról folyt a beszélgetés. A gróf aradi dolgokról kérdezősködött és meglepetéssel hallotta, hogy *Odry Lehel*, az Opera nyugdíjas művésze Aradon lakik. Még elmondta a gróf, hogy a Dolores mind a két estén ő fogja dirigálni, s kissé panaszkodva mondta, hogy mennyi dolgot ad az neki. „*Hanem nagy örömmel végzem*” — tette mindjárt hozzá.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Megnyitó ünnep a színházban.** Holnap délelőtt 10 órakor gyűlnek össze először az aradi színtársula tagjai a színpadon. Ez a tulajdonképeni ismerkedő, mert a próbákat holnap kezdi meg. A színpadon, hol csak a sajtó meghívott képviselői jelenhetnek meg a színtársulat tagjain kívül, *Zilahy Gyula* bemutatja a társulatának tagjait s beszédet mond a működés legelső lépésének megtétele előtt. A hivatalos megnyitó május elsején lesz, az első előadás megkezdése előtt.

* **Felhő Rózi.** a temesvári színtársulat szubrett-primadonája, annyira jobban érzi magát, hogy levélben értesítette *Makó* igazgatót a fölépüléséről és vasárnap Aradról átmegy Temesvárra. A régen várt primadonna a jövő héten mutatkozik be a temesvári közönségnek egyik jó szerepében.

Horánszky Nándor betegsége.

(A krízis éjjelén.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 18.

Horánszky Nándor, a súlyos beteg kereskedelmi miniszter állapotában semmi olyan változás nem következett be, a mely a veszedelem elmúltát, vagy öregbedését jelentené. Az éjjelre várták a *krízist*, de az még nem következett be. A legutolsó orvosi jelentések már némi örvendetes javulásról szólnak, de ezzel még nincs túl a veszélyen.

A kereskedelmi miniszter betegségéről a következő táviratokat vettük:

Budapest, április 18.

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter állapota ma valamivel *jobbra fordult*. A miniszter az éjszakát ugyan nyugtalanul töltötte, de délelőtt már el is aludt egy kis időre. Táplálékul tejet és erős húslevest adtak neki. *Müller Kálmán* dr. tanár és háziorvosa *Dirner Lajos* dr. ma reggel nyolc órakor ismét konziliumot tartottak fölötté, melyről a következő kielégítő jelentést adták ki:

A gyuladás nem terjedt. A beteg az éjszakát nyugtalanul töltötte. Erőbeni állapot és szívműködés kielégítő. Hőmérsék 37,5, érverés 104. *Müller* tanár, dr. *Dirner*.

Ma délelőtt személyesen ott jártak a zerge-utcai házban *Szék Kálmán* miniszterelnök, *Wlassics Gyula* dr. közoktatásügyi miniszter, *Apponyi Albert* gróf a képviselőház elnöke, *Matlekovich Sándor* v. b. tanácsos, *Nagy Ferenc* államtitkár, *Tallian Béla* a képviselőház alelnöke, *Vértessy Sándor* miniszteri tanácsos, *Makkai Zsigmond* országos képviselő és igen sok más előkelőség. A beteghez ma még nem bocsátottak be senkit. Az orvosok este hat órakor tartanak ismét konziliumot.

Budapest, április 18.

A félhivatalos Budapesti Tudósító a következő jelentést adta ki:

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter állapotában javulás állott be annyiban, amennyiben a *láz alábbszállván*, a hőmérséklet alig egy fokkal a rendesen felül áll, a szív működése kielégítő; a lögőcz tovább nem terjed. A beteg most már teljesen magához tért, úgy, hogy *Szék Kálmán* miniszterelnök, a ki sürű látogatásai alkalmával eddig csak a tudakozásra szorítkozott, ma délben már a beteggel magával is érintkezett abból a célból, hogy a minisztert, kit hivatalos működésének félbeszakítása nagyon nyugtalanít, és a ki a mai láztalan állapotában már az ágy elhagyására gondolt, teljesen megnyugtassa és szavát ve-

gye, hogy lábbadozó állapotában is feltétlenül alá fogja vetni magát az orvosok intézkedéseinek.

Budapest, április 18.

Horánszky Nándor állapota a délután folyamán *rosszabbult*. Ma éjjelre várják a *krízis bekövetkezését*.

Budapest, április 18.

A beteg kereskedelemügyi miniszter állapotában ma *csekély javulás* állott be. Kezelőorvosai, dr. *Müller Kálmán* és dr. *Dirner* tanárok ma este 6 órakor a következő bulettint adták ki:

Beteg hőfoka: 37,4. Érverés: 106. Lobos folyamat nem terjedt, váladék elég bő. Erő és szívműködés egy kissé gyöngült.

Dr. Müller.

Dr. Dirner.

A beteg kizárólag *levessel és tejjel* táplálkozik, itala ásványvizes pezsgő. *Szék Kálmán* miniszterelnök a délután folyamán újból meglátogatta *Horánszky Nándort* s rövid ideig beszélt vele.

Este 10 órakor az orvosok újból adtak ki bulettint, mely így szól:

„Tüdőbeli állapot változatlan. Hőfok 38,1, érverés 108. Erő és szívállapot változatlan, közérzés kielégítő.”

Visszahelyezett

aradi pénzügyőri biztos.

(A Köcsön-féle vizsgálat utójátéka.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Az aradi pénzügyi tisztviselők közül, akik *Köcsön Lajos* pénzügyminiszteri titkár tavalyi felületes, bűnbak hajszoló vizsgálata során meglettek hurcolva, ma egyik újra visszanyerte a rehabilitációját. Szomorú, hogy ezt *közel egy évi felfüggesztés* után kellett megkapnia, mikor körülbelül a vizsgálat első fázisaiban látható volt, hogy a hivatalától való felfüggesztésnek, s a fegyelmi eljárásnak nincsen alapja.

Köcsön Lajos miniszteri titkár, a mikor az aradi kir. pénzügyigazgatóságnál az ismeretes vizsgálatot megindította, annak során, 1901. április hó 25-én *Stegmüller György* aradi pénzügyőri biztost állásától felfüggesztette. A mikor *Köcsön* a lapok útján felhívta mindazokat, akiknek az aradi pénzügyigazgatóság valamelyik tisztviselője ellen panaszuk van, azok jelentkeznek nála, s az aradi rendőrség detektívjei útján is keresett feljelentőket, *Bayer Emil* azt mondta *Gajda Gábor* rendőrbiztos előtt, hogy *5 tíz forintot* adott *Stegmüllernek* egy trafik-engedély véleményezéseért. Mikor szembesítették *Stegmüllerrel*, oda módosította ezt a vallomást, hogy *ő nem adta* *Stegmüllernek* a tíz forintot hanem az asztalára tette; de a szobában sötét volt, lehet, hogy *Stegmüller a pénzt nem látta*.

Ennek alapján megindult a vizsgálat, amelyet az aradi kir. pénzügyigazgatóságnál már 1901. május hó 21-én befejeztek. A vizsgálat során *Stegmüllernek* teljesen sikerült magát tisztáznia a vádak alól.

Mindazonáltal ebben az ügyben csak most, *tizenegy hónap után* történt meg a döntés. Ma érkezett meg az aradi kir. pénzügyigazgatósághoz a pénzügyminiszter leirata, a melylyel a hivatalától felfüggesztett *Stegmüller György* aradi pénzügyőri biztost állásába visszahelyezi, és egyben, — miután Aradon a pénzügyőri biztosi állás időközben be lett töltve — *Husztra* helyezi át, s utasítja *Stegmüllert*, hogy várja be az újabb intézkedést, a melylyel hivatala elfoglalására fogják felhívni.

Stegmüller két éve van Aradon, alig működött egy évig, a mikor a miniszteri vizsgálatnak egyik áldozata lett. Most a pénzügyminiszter ítélete meghozta neki a rehabilitálást.

A Dolores aradi premierje.

(A holnapi színházi est.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 18.

Sok művészi ambíció, fáradhatlan és nagy munka eredménye lesz az a két előadás, melyet szombat és vasárnap este rendeznek az aradi műkedvelők a színházban. Gróf Zichy Géának, a rokonszenves magyar zeneszerző-poetának remek műve: a *Dolores* című zeneköltemény új formájában legelőször Aradon kerül előadásra.

Hatalmasan emeli a holnapi hangverseny értékét és érdekességét az a körülmény, hogy az előadás maga a szerző nemcsak megjelenik, de személyesen dirigálja a művet. Az ő vezetése mellett, mint az már a próbákban is feltűnt, a közreműködők kétszeres örömmel és igyekezettel munkálkodnak a mű sok szépségének kiemelésében.

A *Dolores* szerzője Aradon időzése alatt prólógot írt a zenemű elé, az előadás célszerűbbé tétele céljából. Ennek előadására Borecs Dóra kisasszonyt kérték fel, aki a ma esti próbán már a szerző utasításai nyomán szavalta el a prólógust. Ő fogja azt holnap este is előadni.

Az est rendezői arról értesítenek minket, hogy a közönség kényelmére gondoskodtak a zeneköltemény szövegének kinyomtatásáról s a *szövegkönyv* a könyvkereskedőknél és pénztárnál 40 fillérért kapható.

Zichy gróf páratlan kitartással és lelkesmeretességgel végzi a karmesteri teendőket. Eltekintve attól, hogy az előadás előtt két nappal már megérkezett Aradra, itt egész idejét a próbákra fordítja. Tegnap délután és este, ma délelőtt és este két próbát tartott. Délelőtt tízenegy órakor a templom-utcai iskolába a női kar tagjait próbára kérte, este nyolc órakor pedig a színpadon tartott főpróbát.

Az első színházi próbán meglátszott, hogy a szereplők nem szokták még meg a színház idegen akusztikáját, ma már sokkal jobban ment az előadás. A szerző maga is kevesebb csiszolni valót talált ma s nem egyszer szót közbe:

— Bravó, nagyon szép, nagyon megvagyok elégedve.

A férfikkal különösen megelégedett, ennek szabatos, tömör, precíz éneke előreláthatólag óriási hatást fog kelteni az előadásban.

A ma esti főpróba végeztével a gróf beszédet intézett a közreműködőkhöz.

— Nagyon szépen köszönöm — mondta — azt a lelkesedést, azt az ügybuzgalmat, melylyel ezt a nehéz dalművet megtanulták. Jelét adták ezzel annak, hogy a magyar műzene pártolása az önök nemes lelkének egy megnyilatkozása. Ez nemcsak a művészet iránti lelkesedésnek tanujele, hanem magasabb értelemben vett hazaszeretet is. Fogadják köszönetemet fáradozásukért első sorban Sperber Frigyes karmester ur, aki nemcsak kiváló szakértelemmel, hanem az ő páratlan finom zenei tudásával is segített e szép eredményt elérni. Ugyanez a köszönet és elismerés illeti meg Vincze Miklós urat, aki az egész vállalkozásnak lelke volt. Köszönetemet fejezem ki másodsorban, de éppen olyan szintén a résztvevő hölgyeknek, uraknak, és az egész zenekarnak, kik fényes bizonyítékot szolgáltatottak arra, hogy Aradnak a magasabb zene kultiválására ilyen

előkelő és hatalmas erő áll rendelkezésére. A holnapi hangversenyre egy kéréssem van: — folytatta mosolyogva Zichy Géza gróf, — a hölgyektől azt kívánom, hogy ne féljenek, az uraknak pedig azt a tanácsot adom, hogy el ne bízzák magukat.

Itt hatalmas, lelkes éljenzésbe törtek ki a közreműködők és a főpróba közönsége, mely a szereplők hozzátartozóiból állott. Zichy gróf kezet nyújtott az elnöknek, a karmesternek s el távozott a színházból.

Az előadásokra a rendezők értesítése szerint már csak kevés jegy kapható, s ez mindenesetre a megérdemelt érdeklődés örvendétes jele.

Az előadáson közreműködők névsora a következő:

Női kar: Barthel Matild, Basch Istványa, Borecs Dóra, Bérey Ilona, Bérey Jolán Brunhuber Mariska, Farkas Vilma, Forray Margit, Frint Olga, Hablicsek Hermína, Haller Józsa, Korbuly Gizella, Korbuly Ilonka, Leitner Berta, Leitner Paula, özv. Lux Ubaldné, Lux Emma, Magyar Ilma, Magyar Mártha, Neidenbach Ceczel, Rattkay Margit, Rihmer Janka, Rihmer Sarolta, Sági Henrikné, Sági Emilia, Sarlot Margit, Sarlot Mártha, Schleifer Antalné, Tóth Gizella, Török Margit, Török Vilma, Ubl Ilonka, Várnai Lajosné és Záray Margit urhölgyek.

Férfi kar: Alt János, Bedeus Károly báró, Boderlita Uros, Brassay Ernő, Buja Sándor, Cziráky Márton, Doroghy Béla, Doka Miklós, Flam Miksa, Fleischer Adolf, Frankel Ottó, Ferch Odón, Gantner Rezső, Hajós Andor, Hatos Dezső, Hatos Tivadar, Hehs Márton, Korom József, Kovács Béla, Kiszely Gyula, Lautner Mátyás, Limbeck Győző, Mohos Agoston, Olner Gyula, Pataky Sándor, Rákosi Flóris, Ráskay Miksa, Rátvay Lipót, Reinhart Kálmán, Sági Henrik, Sarlot Lajos, Sófávi György, Schleifer Antal, Schmidt Antal, Schmidt Zoltán, Schwarz Miksa, Schwell Gusztáv, Tóth Béla, Vagács Gusztáv, Vincze Miklós, Wagner Agoston, Weber Gusztáv és Weiszberger Lipót urak.

Zenekar: Budits Ádám, Geisz Sándor, Kadelburger Ede, Kresz Ferenc, Krüger, Péter, Meyer Ede, Perzsa Péter, Pioner Félix, Robitzek Samu, Spitz Sándor, ifj. Tones Ferenc, Mütter Müller József, dr. Vas Sándor, ifj. Vas Sándor, dr. Velcsó Géza, Zoltai Mátyás, Zinner Béla urak és, a cs. és kir. 38. gyalogezred zenekarának 30 tagja.

Járvány a huszárkaszárnyában.

(Ujabb hírt hoznak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 18.

Az aradi császári és királyi huszárlaktanya még mindig nem mentes a lovak veszedelmes járványától. Ujabb esetek jelentkeztek, s emellett oly tünetekről veszünk hírt, amelyek azt mutatják, hogy a takonykór a város több istállójában uralkodik meg.

A huszárlaktanyában László Frigyes ezredes gyors, erélyes intézkedésekkel szab korlátokat a járványnak. Tegnap délelőtt újra három lovat, amelyiken a járvány felléptét konstatálták, agyonlővettek. Ugyanakkor, mikor a három katonai lóval végzett a gyógykezelés, egy aradi polgár lovát lebunkózták. A ló párja a városban elhullott takonykórban, a nélkül, hogy arról hivatalosan tudomást szereztek volna. A lebunkózásra került lovon is meglehetősen előrehaladott stádiumban volt a betegség.

A szakasz lovait, amelyek között a járvány fellépett, még ma is szigorúan elkülönítve tartják.

A gyanús lovak istállójában baleset érte Gröndl cs. és kir. főállatorvost. A mikor a lovak közé ment, az egyik a főállatorvos fehér munka-köpenyétől megijedt, felágaskodott, s az első lábával lehasította a főállatorvos arcáról a bőrt. A sérülés nem komoly természetű, mindazonáltal a főállatorvos a beteg lovakat egy

ideig nem kezelheti, nehogy ezáltal a seb inficiáltassék.

Azt hiszik, hogy a tegnapi eseteket nem fogják ujabbak követni, s a veszedelem, amely a kincstárnak meglehetősen kárt okozott, rövidesen el fog oszlani.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Lloyd-társulat április hó 27-én, vasárnap délután két órakor tartja rendes évi közgyűlését, amelynek a jelentéseken kívül három megüresedett választmányi tagsági hely betöltése a tárgya.

Bosnyák Zoltán Aradon.

(Miniszteri kiküldött tanulmányutasa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 18.

Bosnyák Zoltán dr. miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium gyámügyi osztályának előadója, az ismert színműíró ma Aradra érkezett. A miniszteri tanácsos Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszternek megbízásából a *községi gyámügyi közigazgatás reformja* céljából végzi tanulmányutját s itt utiterve szerint két napig fog időzni.

Ma délelőtt *Nachinébel* Gyula árvaszéki elnök kalauzolása mellett a vármegye árvaszéki vizsgálatáért, délután pedig a város árvaszéki ügykezelésébe pillantott be Csiky Károly árvaszéki h. elnök társaságában. A miniszteri kiküldöttet kellemesen lepte meg a két hivatalban tapasztalt rend és megelégedésének többször adott kifejezést.

Ma délután a két árvaszéki elnök kíséretében Zsigmondháza községbe ment át, a községi gyámügy-kezelés megtekintése céljából, holnap pedig még két vagy három községbe utazik ki hasonló okból. Zsigmondháza felől az Ujarad feléi szárazhídon leszállt. kocsijáról és megtekintette a veszélyhelyzet.

A délután hátralévő részét érdekes irodalmi tanulmányutra használta fel Bosnyák Zoltán. A miniszteri tanácsos tudvalevőleg kiváló színműíró, kinek *Beszéltetve* című darabja Aradon keltette a legnagyobb szenzációt. Évekkel ezelőtt ugyanis, mikor társadalmi színműve nálunk színre került, a darab premierjén lőtte meg magát Balta Kálmán, az aradi színtársulat akkori hősszerelmese.

Bosnyák Zoltán felhasználván Aradon való tartózkodását, a két árvaszéki elnök társaságában délután kikocsizott az aradi cigánytelepre, melyet nálunk általánosan *Kekes*-nek neveznek, hogy ott egy, a cigányéletéről szóló, készülőben levő irodalmi munkájához adatokat szerezzen. A miniszteri tanácsos nagy érdeklődéssel szemlélte a cigányéletet. Megtekintett egy *gasdag* házat és egy *szegény* házat. Megszólította és hosszabb ideig társalgott a telep bírójával, Csűrár Duduval. Csűrár Dudu, igazi nevén *Lingvár*, cigányvajdája a kekesieknek s mint ilyen városi alkalmazott, alárendeltje a gáji alkaptálynak. Bosnyák Zoltán a cigány népeletről beszélgetett a vajdával, ki sok érdekes adattal szolgált neki.

A telepről estefelé jött haza a tanácsos s holnap a megyébe utazik ki.

HIREK.

— József Ágost kir. herceg Kisjenőn. A kisjenői erdőknek újra magas vengője van. A mint lapunknak táviratozzák, József Ágost kir. herceg Libits Adolf udvari tanácsos, jószágigazgatóval, ma este néhány napi vadászat céljából Kisjenőre utazott.

— **Dessowffy püspök betegsége.** *Dessowffy* Sándor Csanádi megyés püspök immár négy hete tartózkodik Arcóban, titkára, *Pacha* Ágost kíséretében. A gyengélkedő püspök egészségére pompás hatással van a klimatikus tiroli gyógyhely, mely a Sarca folyó mentén és a Garda-tó közelén egyik leggyönyörűbb vidéke Európának. A püspök titkárával, *Pacha* Agosttal, ki szintén gyöngélkedik, naponként hosszabb sétákat tesz. *Dessowffy* püspök, eddigi megállapodások szerint, e hó végén hazatér Temesvárra és a nyáron hosszabb utókurára Karlsbadba megy.

— **Az Acsev. közgyűlése.** *Az aradi és csanádi egyesült vasutak* részvénytársaság május hó 25-én délelőtt 11 órakor tartja meg huszonegyedik közgyűlését. A közgyűlésen négy igazgatót és a felügyelő-bizottság tagjait választják meg.

— **Magyarország és a nemzetközi jótékonyági bizottság.** Párisban *Casimir-Perier* a volt köztársasági elnök vezetésével nemzetközi jótékonyági bizottság alakult, amely elhatározta, hogy tizenegytagú végrehajtó-bizottságot választ a vezetésre. A választást olyképp tervezték, hogy minden állam egy taggal legyen képviselve. Magyarországot és Ausztriát a választások rendezésével egy államnak vették s erről értesítették gróf *Teleky* Gézá, az egyesület magyar tagját. *Teleky* gróf tiltakozó levelet intézett *Casimir Perier*hez, kijelentvén, hogy Magyarország külön állam. Kéri az elnököt, hogy ezt vegye tudomásul, s hogy a jövőben Magyarország külön legyen megemlítve. Egyszermind jelenti a gróf, hogy az egyesület választási listáját ilyen értelemben kijavította.

— **A Polgári Takarékpénztár közgyűlése.** Az Aradi Polgári Takarékpénztár részvénytársaság a reaktiválást kimondó közgyűlését vasárnap délelőtt fél tízenegy órakor a kereskedelmi akadémia nagytermében tartja meg.

— **A borosjenői mandátum vizsgálata.** *Plopu* dr. nagyvárad kir. ítélőtáblai bíró ma délelőtt befejezte a *Solymossy* Lajos br. mandátuma ügyében elrendelt vizsgálatot. Mindössze három tanu volt még hátra: *Csiemás* Juon esküdt, *Mihucz* Simon községi rendőr és *Buktye* Onuc földműves, kiket a táblai bíró arra a kérdésre hallgatott ki, van-e tudomásuk arról, hogy *Solymossy* br., akár személyesen, akár pedig gazdatisztjei által a választók közül valakinek pénzt ígért, vagy adott volna? Mindhárom tanu oda nyilatkozott, hogy erről semmi tudomásuk sincs, egyáltalán vesztegetésről mit sem hallottak. *Suciu* János dr. az ellenpárt ügyvédje, azt a kérdést akarta még bizonyíttatni, igaz-e, hogy *Vukuleszku* Titusz szolgabíró, mikor a választást megelőzőleg Morodán járt, a választókkal együtt énekelt? *Plopu* táblai bíró nem engedte a kérdést feltenni, azaz az indokolással, hogy ennek bizonyítása nem tartozik a tárgyhoz, s egyáltalán lényegtelen azt firtatni, hogy énekelt-e, vagy nem a szolgabíró. Ezzel a kihallgatás d. e. 11 órakor befejeződött s *Plopu* dr. már délután elutazott Borosjenőből. A vizsgálat adataiból kiderült, hogy a megvesztegetési vádak alaptalanok s így *Solymossy* bárónak nem kell tartania attól, hogy mandátumát vesztegelen fenyegetné.

— **Távlovaglás Aradon keresztül.** A szegedi honvédhuszár ezred tizenhat tisztje tíz napig tartó távlovaglásra indult Szegedről Erdélybe. *Diósegyhy* Aladár honvédhuszár főhadnagy ma Aradra érkezett, hogy a távlovagló tiszteknek itt szállást csináljon. A társaság, melyet utjában *Abonyi* Andor százados vezet, holnap, reggel 9 órakor érkezik Aradra s innen egy napi pihenő után vasárnap reggel fél nyolckor tovább mennek. Utjukban Arad után legközelebbi állomásuk *Menyháza* lesz.

— **Nyugalmozott lelkész.** *Zsirus* Vazul kiérdemült esperes, galsai gör. kath. lelkészt saját kérelmére az egyházmegyei hatóság nyugdíjazta. A megüresedett lelkészi állásra *Kuk* János beznai (Biharmegye) lelkészt nevezték ki, aki állását a napokban foglalja el.

— **Képviselő — választói jog nélkül.** A *dajai* választás eredményéhez hasonló volt a meglepetés, a melyet a *kézdivásárhelyi* mandátum sorsa keltett. Báró *Szentkereszthy* Bélával szemben képviselővé választották az alig huszonegyéves *Ráth* Endrét, *Kossuth* Ferenc titkárát. De örömcsőpp vegyül az örömben — a sors ironiája keverte belé. Míg annyi millió embernek van Magyarországon választó jogosultsága és hiába áhítozik a mandátumra, éppen csak *Ráth* Endrének nincs. Éppen neki, akit a hallatlan szerencse így kivételes ajándékkal lepett meg. Tudniillik, mindössze néhány hónapja csak, hogy nagykoru lett és még nem volt rá gondja, hogy bevetesse magát a választók listájába. Sokkal fontosabb gondja volt: a szigorlatára készült.

— **Orvos-választás a megyénél.** *Aradvármegye közegészségügyi bizottsága* április 21-én délelőtt ülést tart, a melyen a megyei közkórháznál, *Bund* Árpád dr. elhalálozásával megüresedett alorvosi állást töltik be.

— **A csódtömeg eladások ellen.** Megemlékeztünk arról a mozgalomról, amelyet az Aradi Kereskedők Köre a csódtömeg-eladásokkal járó visszaélések ellen indított meg. Ennek a mozgalomnak híréhez a P. H. tegnapi számában a következő kommentárt fűzi:

A csőd eddig leginkább a hitelezőkre volt baj, mert a csődbe jutott kereskedőtől a pénzüknél vajmi kevés százalékát kapták volna meg. Maguk, a csődtől mondott kereskedők is poruljartak ugyan, dacára ama közismert mondásnak, hogy a kalmár minden újabb csőddel gazdagabb lesz. Azóta, hogy a csődök divatja nagyobb lett, különösen pedig azóta, hogy az ugynevezett csódtömeget mind nagyobb kedvvel vásárolják: a csődök az egész kereskedelemre nagy kárral járnak s ha egy kalmár beadja a kulcsot, annak bukását tizen-tizenöten is megérik, anélkül, hogy a csődbekerülttel bármilyen összeköttetésben volnának. A dolog magyarázata az, hogy a csődbe jutott kereskedő összes portékáját egy másik kereskedő vásárolja meg, rendszerint poton áron. Ha most már ez megtörténik, akkor a csódtömeg tulajdonába jutott vevő a portékát igen olcsón kezdi árusítani csódtömeg végeladása címen. A közönség az ilyen üzletekbe csövestől rohan s még akkor is vásárol, ha erre vagy arra a cikkekre semmi szüksége sincs. Igen természetes, hogy amíg egy-egy csódtömeg végeladása valamelyik kisebb városban tart, addig a csódtömeg cikkeihez hasonló elkeket árusító kereskedőknek koppan a foguk, részint azért, mert ők áruikat csak drágábban adhatják, részint pedig azért, mert a tömeget a végeladás vonzza. Amint látszik, eddig is bolond a dolog, de még bolondabbá válik, ha megtudjuk azt is, hogy a csódtömeget végeladó kereskedő a cikkeket folyton pótolja és hogy egy-egy ilyen csódtömeg eladása évekig is eltart, miközben tízszer annyi portékát elad, mint amennyit a csődbe jutott kereskedő boltjából vásárolt. Ezek az ilyfajta visszaélések, ugylátszik, Aradon állandók: erre vall legalább az, hogy az aradi kereskedők körének közelebbi ülésén sokan felszólaltak a csódtömeg-eladások ellen és azt határozták, hogy a baj orvoslása céljából a kereskedelmi miniszterhez fordulnak, arra kérve, hogy a kereskedelmi törvény revíziója alkalmával a divatos visszaéléseknek véget vessen.

— **Tanítójelöltek a csálai szőlőtelepen.** Az aradi állami tanítóképző negyedéves növendékei ma délután *Szabó* József igazgató, *Szöllősi* István és *Paál* Miklós tanárok vezetésével melletti kirándulást rendeztek a csálai erdőben levő szőlőtelepre. A telepen *Vargha* Zsigmond intéző, *Limbach* Frigyes és *Hell* Jenő felügyelő kalauzolták a vendégeket, kik a szőlőoltásról,

mohás oltványokról és a riparia kezeléséről szóló magyarázatokat mindvégig figyelemmel hallgattak.

— **Egy nyilatkozat.** A román tanítóképzőről szóló tegnapi közleményünkre vonatkozólag ma a következő levelet vettük:

„Tekintetes Szerkesztőség! Becses lapjuknak 1. hó 18-án kelt számában személyemre vonatkozó soraira, kérem a következőket közléteni: Bár a román tanítóképző ügyéről van szó, mégis történik vonatkozás reám is, ki ezen intézettel semminemű összeköttetésben nem vagyok. Ami pedig a felső leányiskolát illeti, ott is nem a történelmet és az alkotmányt, hanem a román irodalomtörténetet tanítom. A történelmet és az alkotmányt *Botis* Tivadar dr. tanítja. Tévedés azon állítás is, hogy a „Tribuna Poporului“-nak belmunkatársa vagyok. Ami pedig honosságomat illeti, magyar honpolgár vagyok és az aradi Lyceumnak voltam tanulója. Teljes tisztelettel: *Secula Sever*, okleveles tanár, szentszéki segéd-referens.”

— **Lobmayer nyugalomban.** A szegedi kir. főügyési tisztség nemsokára meg fog üresedni. *Lobmayer* István kir. főügyész, aki magas állását kitűnő buzgalommal és eredménnyel töltötte be, betegeskedése következtében elhatározta, hogy nyugalomba vonul. Utóbb hosszas szabadságon volt, de gyógyulást nem, csak enyhülést talált. Ennek következtében határozta el magát hogy beadja nyugdíjazás iránti kérvényét.

— **Új községi orvos.** *Talpas* község orvosává, a napokban *Csukay* Gyula főszolgabíró vezetésével tartott választáson *Berényi* Imre dr. választott meg.

— **Véres kardpárbaj.** A nagyvárad várban véres kardpárbaj ment végbe délután. *Ujfalussy* György-pénzügyi tisztviselő, volt huszárfőhadnagy és *Szűcs* 37. gyalogezredbeli cs. és kir. hadnagy álltak szemben egymással s vívtak súlyos föltételű párbajt kávéházi összeszólalkozás miatt. Az első összecsapásnál *Ujfalussy* kardja hatalmas erővel sujtott keresztül ellenfele mellén; a penge azonban lapra fordult, s bár a vér kiserkedett, a hadnagy jelentéktelen sebesülést szenvedett. Ebben a másodperében *Bude* erőteljesen ríposztozott, s ellenfelén rendkívül súlyos sebeket ejtett. Kardja *Ujfalussy* testén a jobb csípőtől a bal hónaljig terjedő hatalmas mély vágást hasított, ezenkívül jobb alsó és felső karján is nagy sebeket hagyott. Erre a viadalt beszüntették. A felek kibékültek. *Ujfalussy* György sebei igen súlyosak és komplikáció esetén veszedelemmel fenyegetők. *Ujfalussy*, aki Szatmármegye volt főispánjának a fia, csak három hónap óta tartózkodik Nagyváradon, mint a pénzügyigazgatóság tisztviselője. Nemrég huszárfőhadnagy volt, akit gáláns kalandjairól is ösmertek, s akinek egy híres afférje, amidőn két önkéntessel verekedett meg, nagy szenzáció volt annak idején.

— **Eljegyzés.** *Bilkei* Adolf, a cs. kir. szab. osztr. Phönix biztosító intézet kolozsvári vezér-ügynökségének cégjegyzője ma tartja eljegyzését *Jász-Fenesen* *Pollák* Ignác nagykereskedő és bérlo kedves leányával, *Annuskával*.

— **Szélhámos ügynök.** *Róth* János költségi gazdálkodó birtokot akart vásárolni Biharmegyében. Felkereste a fővárosban *Klammer* József miskolci születésű 50 éves ügynököt, hogy szerezzen a számára ilyen birtokot. *Klammer* elfogadta a megbízatást és pár nap múlva jelentette *Róth*nak, hogy meg van a birtok, csak le kell foglalni. Mindjárt be is mutatatta a tervrajzot a telekkönyvvel együtt és foglalóra, meg az előleges költségek fedezésére 949 koronát kért. *Róth* az összeget átadta, amelylyel az ügynök egyszerre eltűnt. Amikor a gazdálkodó utána nézett a dolognak, akkor látta, hogy az ügynök által bemutatott birtok egyáltalán nem létezik. Nyomban megtette a feljelentést a budapesti rendőrségen, amely a megszökött szélhámos ügynököt országosan körözi.

— **Vilma királynő betegsége.** Amsterdamból táviratozzák: Az egész országban nagy a szomorúság a királynő betegsége miatt. *Henrik* herceg és az anyakirályné folyton ott van a betegnél. Az orvosi jelentésben foglalt adatokon kívül semmit sem lehet tudni a betegség természetéről. A beteg hőmérséklete tegnap 40 fok volt. *Roosenstein* tanár elutazását arra magyarázzák, hogy a legnagyobb veszélyen túl van a királynő.

— **Az aradi ügyvédi kamara közbirré teszi,** hogy dr. *Fuksz* Béla ügyvédet Szarvas, *Schiff* Jenő ügyvédet pedig Orosháza székhellyel az ügyvédi lajstromba folytatólag felvette.

— **A püspök szivarja.** *Pável* püspök takarékoságáról legendákat tudnak a nagyváradi görög katolikus aulában benfentes emberek. Az ősz főpap minden fényűzést mellőz, minden fölöslegest megvon magától és a mit ilyenképpen megtakarít, a jóság oltárán áldozza föl. A nemesszívű egyházfő takarékoságáról kedvesen jellemző epizódot mesélnek. *Pável* püspök a minap a délutáni gyorsvonat indulására várt Budapesten a központi pályaudvaron. Titkárja társaságában ebédelt a vasúti vendéglőben s egyszerű ebédje után, mely a falusi plébánosok rendes kollációjától miben sem különbözött, britannika-szivarra gyújtott s kis időzés után átsétált az eiszoostalyu váróterembe. Utközben történt valami. A papiros szipkából kiesett valahogy a felig égett szivar. A püspök, miután csak pár lépést haladt, vette észre a hiányosságot. Egy pillanatig habozni látszott, aztán visszafordult, lehajolt a szivarért, keztyűs kezével gondosan megtörölgette, visszazurta a szipkába s vidáman füstölte tovább a vezendő dohányrudat.

— Ki ez a pap? — kérdezte egy ur, aki tanuja volt a jelenetnek.

— A váradi román püspök, — felelt valami vasutas a csodálkozó idegennek.

— **Kasszirnök alkonya.** Hódmező-Vásárhelyről írják, hogy az ottani rendőrfőkapitány javaslatot dolgozott ki a nyilvános mulatóhelyek és kávéházak rendtartási szabályzatának módosításáról, mely javaslatnak egyik legsarkalatosabb pontját az képezi, hogy a kávéházaknak csufoolt korcsmákban s általában a kisebb helyeken kiszolgáló pincérlányokat és kasszirnöket egyáltalán ne legyen szabad tartani, sőt ezeken a helyeken női cselédeknek is csak azok legyenek elfogadhatók, akik életük 40-ik évét betöltötték. Megjegyezzük, hogy a belügyminiszternek van már egy ilyen rendelete, de ez nem tesz kivételt vendéglő és vendéglő között, hanem kimondja, hogy a kasszirnök egyáltalán nem lehet ifjabb, mint negyven éves.

— **Az önkéntesi jog kiterjesztése.** Nagy-Becskerekéről írják, hogy az ottani községi közigazgatási tanfolyam hallgatói kérvényt intéztek báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszterhez, az egyéves önkéntesi jog kiterjesztése érdekében. Kéri a minisztert, hogy ama négy középiskolai osztályt végzett községi közigazgatási tanfolyamhallgatók részére, akik 1901, 1902. és 1903. években a községi közigazgatási vizsgát letették, illetve letenni fogják, s ezt oklevéllel igazolni képesek, az egyéves önkéntesi kedvezményt adja meg azoknak is, akiket már besoroztak, de állományba még nem vettek, az utólagos igazolást az állományba vétel napjáig engedje meg kegyelem után. A kérvényt megküldték a belügyminiszternek is azzal a kéréssel, hogy pártolólág tegye át *Fejérváry* miniszterhez.

— **Nyíltterező kisasszonyok.** A leánynépségnek tudvalevőleg eljár a szája s ebben a világban a legjobb barátok akarhányszor olyan dolgokat mondanak egymásról, amiért a teremtés urai, különösen ha kaszinótagok, élesre fent kardokkal vagdalóznak, ha egymásban nagyobb kárt nem tesznek is. De hát bármilyen szurások legyenek is a kisasszonyok megjegyzései, nagyobb bajjal rendszerint nem járnak s a legelső uzsonna alkalmával békecsészéket üritenek, lévén a kávénak és a beléapritott kalácsnak engesztelő hatása. Ugyilátszik azonban, hogy e tekintetben némi változásra van kilátásunk és hogy a leányok nem mindig elégednek meg az úgynevezett kávézás közben történő

elintézésével. Erre vall legalább az a megróvási kaland, amely *Kecskeméten*, az egyik helyi lap révén holmi nyílttéri nyilatkozat alakjában került a nagyközönség elé. A nyilatkozatot egy ur vezérlete alatt kilenc szép leány írta alá; magában a nyilatkozatban pedig egy kisasszonynak azt adják tudtára, hogy mindaddig, amíg tőlük, az ellenükben elkövetet sértésért *hírlapilag* bocsánatot nem kér, közük valónak el nem ismerik. Hogy e nyilatkozat megjelenése után a megnyíltterezt kisasszony mit tett, azt persze még nem tudjuk, de félünk, hogy az ügyet férfiasan fogta föl és a nyilatkozókhöz már el is küldte segédeit, talán egy okoskodva, hogy *Kecskeméten* a leányok, ha már nyíltterezhetnek, hát párbajozhatnak is. Ez pedig, azt hisszük baj lenne, mert mégis csak jobb, ha vér helyett kávé folyik.

— **Elgázolás az Andrássy-téren.** *Vaskó* Márton dombegyházi földmivelő kocsiával ma délelőtt a Walder-féle fatelepen állott, deszkákat válogatott s rakta fel azokat kocsijára. Közben a lakereskedés utcái léckerítésén két inasgyerek egy botot húzott végig s a kocsiba fogott lovak a keréplésszerű zajtól megijedtek, megbokrosodtak s a kocsival elvágattak. Gázdájuk hiába futott utánuk, a kocsit elérni nem tudta, a járókelők pedig nem voltak képesek a megvadult lovakat megállítani. Így történt, hogy a vadul vágató lovak az Andrássy-téren elütötték és elgázolták *Horga* Juon gáji lakost, kinek *oldalbordáit* a kocsi kerekkel bezúzták. A súlyosan sebesült embert eszméletlen állapotban szállították be a kórházba.

— **Betörés Galsán.** *Gurbán* Tódor muszkai földmiveshez a napokban betörték s onnan ágysrukaneműeket vittek el. A tettesek kipuhatólása iránt a csendőrség serényen kutat.

— **Verekezés a magyar nyelv miatt.** Botrányos eset történt kedden délután *Lisztova* községében. A képviselőtestületnek egy része meg a mult ősszel kérvényt adott be az alispánhoz, hogy a tanácskozáskor felvett jegyzőkönyveket magyar nyelven is készítsék el, olvassák fel, s hogy a közgyűlésen magyar nyelven is felszólalhassanak. A vármegye teljesítette a kérvényezők óhaját és elrendelte a magyar nyelvű jegyzőkönyv vezetését. Kedden képviselőtestületi gyűlés volt a községben, a mely alkalommal *Petlanszki* Antal községi jegyző fel akarta olvasni az előbbi közgyűlés jegyzőkönyvét, mely tőlul és magyar nyelven volt megszerkesztve. A tót nyelvű jegyzőkönyv felolvasását nyugodtan hallgatták végig, mikor azonban *Petlanszki* a magyar nyelvű jegyzőkönyv felolvasásához akart fogni, óriási vihar keletkezett. A tót képviselők felugráltak s ököllel fenyegették a jegyzőt, ha magyarul meri felolvasni a gyűlési jegyzőkönyvet. Mikor pedig e komoly fenyegetés dacára is, az ékeetlen nagy lármá közt a jegyző mégis olvasni akart, egy *Pevasek* János nevű ember egy székkal fejbe ütötte a jegyzőt, aki az ütés következtében elbukott s úgy kellett kivinni az ülésteremből. A jelenvolt néhány magyar képviselő hiába iparkodott jogait érvényesíteni, a felbőszült elemmel nem lehetett boldogulni. A gyűlés berekesztése után a tótok hangos káromkodásai közt voltak kénytelenek a nagyarok távozni. Az esetet táviratilag jelentették a főszolgabíróknak, a ki rögtön a helyszínre utazott az ügy megvizsgálása végett.

— **Vérengző asszonyok.** Még a mult ősszel történt, hogy *Hrubka* Anna és *Pokla* Katalin ó-szadai asszonyok az utcán hajbakaptak s a mellett, hogy egymást jól elpáholták, még olyan cimket is osztogattak egymásnak, a mi miatt a járásbírósg elébe került az ügyük. A két asszony egymás férjének volt a szeretője s meg is maradtak volna békességben, ha *Hrubka* Anna valami pletykát nem terjesztett volna a másik asszonyról. E hó 15-ére volt a két asszony és 14 tanu a járásbírósgához beidéző. Hosszu tárgyalás után *Hrubkát* el is ítelték becsületsértésért. Az ítélet nagyon bántotta az asszonyt, meg is mondta *Hrubka*, hogy ezt még megkeserül az ellenfele. A tárgyalás után együtt mentek hazafelé a peres felek a tanukkal. A mint az országúton gyalogszerrel ballagtak, a két asszony újból összekapott, de ekkor már beleavatkoztak a tanuként beidézett asszonyok is, kik két pártra oszolva, először csak a kendőket tépték le egymás fejéről, majd pedig össze is vagdalták egymást, úgy annyira, hogy *Pokla* Katalint, *Treznicek* Máriát, *Serka* Karo-

lint és *Vahos* Annát, kik a pernél mint tanuk szerepeltek, kocsin kellett hazaszállítani, ahol életveszélyben forognak.

— **Szerelmi dráma.** Bécsben, mint lapunknak táviratozzák, a mára virradó éjjel véres szerelmi dráma játszódott le. *Szücs* Antal temesvári születésű asztaloslegény szerelmes volt *Schieszl* Zsófi cselédleányba, a kit hűtlenségen ért; efeletti elkeseredésében forgópisztolyal rálőtt a leányra és azután önmagára. Mind a kettőt haldokolva szállították a kórházba. *Szücs* a kórházban még az éjjel meghalt.

— **Aradon elfogott csaló.** Az aradi törvényszéki vizsgálóbírósg intézkedése folytán, ma letartóztatták *Iskut* György mondorlaki születésű napszámost, kit többrendbeli lopással és csalással vádol az aradi ügyészség.

— **Milyen forgalmat lehet jó cipőáruval elérni,** bizonyítja most *Porter* Vilmos Nagy-Aruház, a Szabadságtéren. Az áru önmagát dicseri: kezi-gyártmány, kitűnő anyag, elegáns szabás, könnyű a viselésben, úgyhát nemcsoda, hogy a ki veszi, szíves-örömes másnak is ajánlja. Azon értékes kedvezményt, hogy minden vásárlás fénykép-bonon lesz nyugtatva, még inkább kedvelté teszi *Porter* Vilmos Nagy-Aruházát, a Szabadságtéren, mely tavaszi árjegyzéket is küld bárkinek kívánatra.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A somogyi nábob végrendelete.

(A másfél millió örökség.)

Ötödik nap.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 18.

Ma már, hogy a pestvidéki törvényszék terme kicsinek bizonyult, Pestmegye székházának tágas termében folytatták *Nagy* Ákos és társai bünpörében a tárgyalást. A bíróság marátért a második vád tárgyalására. *Nagy* Ákos ugyanis a *Nagy* Márton négy millió koronát kitevő hagyatéka tekintetében nem is egy, de két szóbeli végrendeletet produkált. Azt a végrendeletet, melyre először hivatkozott, közvetlenül a halála előtt, 1899. május 26-ikának hajnalán tette volna a *hódosi* pusztán a *kadarkuti* nábob. Mikor azonban ezt bizonyítani nem sikerült, sőt miatta le is tartóztatták, egy másik végrendeletre hivatkozott. Ez a halált megelőző napon, május 25-én esett volna meg a *körmendi* pusztán.

Ismeretes, hogy *Nagy* Ákosnak e miatt is baja támadt s ebből kifolyólag, az első végrendelet tanuin kívül, szintén a vádlottak padjára kerültek: *Takács* György, *Bódis* István, *Sándor* és *Illés*, továbbá *Mágor* István, *Kiss* Ferenc, és *Szabó* István. Ma ezekre a vádlottakra került sor.

Legelőbb *Nagy* Ákost hallgatták ki erre a vádra.

— Bünsnek érzi magát e dologban?

Nagy Ákos: Nem.

— Hol volt 25-én?

— Hedrahelyen voltam választókat összeírni.

— Kivel ment?

— A kadarkuti plébánossal.

— Mikor volt az öreg urnál?

— Estefelé, mikor hallottam, hogy leesett a székről.

— Hogy történhetett, hogy maga lemond és 14 hónap múlva megint felmerül a végrendekezés?

— Mert nem tartották be az ígéretet és Hunyady aljegyző *Toldi* ügyvédi irodájából irt, hogy hajlandó az eljárás ellen tanuskodni, mert hallatlan a vizsgálat, a mit ellenem folytatnak.

— Ön bírta rá ezeket az embereket, hogy ezt a vallomást tegyék.

— Nem folytam be.

— Tehát nem világosította fel őket?

— Nem; nem végeztem én jogot, hogy ilyenről fölvilágosítsak valakit.

— Hogy lehet az, hogy az öreg urnaktöbb közeli rokona volt és mégis csak az ön gyermekeinek hagyott?

— En nem tudom, de még egy lakodalmára sem ment a rokonainak; egyszer ment el Kocs Teréz lakodalmára, de terhére volt minden rokona.

— Mi volt az oka, hogy gyermeke agyonlőtte magát?

— Vádlott: Gyermekeket halálba kergettek azokkal az írásokkal, mit ellenem írtak. A fiu becsületes volt és nem bírta elviselni a gyalázásokat.

Takács György vádlott május 25-én otthon volt Kadarkuton. A háza felé jött Bódis István és Illés. Kérdésére elmondták, hogy Körmendre mennek. Velük ment s az öreg uraságot kastél a előtt találták.

— Azt mondta — folytatta Takács, — hogy végrendelkezni akar s kijelentette, hogy minden vagyonát a Nagy Ákos fiaira hagyja. Nagy Ákosnak pedig haláláig szabad gazdálkodása legyen mindenben.

— Mit csinált maga azon a napon Kaposban?

— A pöröm tárgyalása volt.

— De ott senki sem látta magát.

— Pedig ott voltunk.

— A költséget legalább megfizette Nagy Ákos?

— Soha nem kaptam én tőle semmit. Nagy Márton azt mondta: „Az összes vagyonomat Ákos öcsém két fiára, Marcira és Ákosra hagyom. Megértették emberek?” Mi feleltük, hogy igen.

Elnök: Volt magának hivatalos dolga azon a napon Kaposvárott?

— Igen.

— Megmarad vallomásánál?

— Úgy történt minden.

— Egy nagy vagyon érdekében tett maga vallomást s még a költségeit sem kapta volna meg Nagy Ákostól?

— Nem is kértem soha.

— Hát azt állítja, igaz e, hogy magát semmi büntetendő cselekmény nem terheli?

— Nem engem.

Polónyi védő kéri a beszerzett iratokból konstatálni, hogy 1899. május 25-én Takács Györgynek csakugyan volt egy tárgyalása Kaposvárott. Az elnök felolvassa az odaváló törvényszék értesítését, a mely szerint Takácsnak úgy délelőtti 11 óráig lehetett a bíróságnál dolga. Maga Takács is így mondotta vallomásában.

Takács vallja továbbá, hogy ő akkor nem is szólt Nagy Ákosnak az előtte és társai előtt történt végrendelkezésről.

— Senkinek se szólt?

— De igen, Bellai Jánosnak. Mikor ugyan is másnap hallottam tőle, hogy Nagy Márton meghalt, azt mondtam: Nem csoda, hisz már tegnap is, a mikor végrendelkezett előttünk, igen rossz színben volt.

Elnök: De nézze, Takács. Akkor becsukták Nagy Ákost, miért nem említte legalább ebben az időben, hogy maga is tud egy végrendelkezésről?

— Mert félttem, hogy én is úgy járok, mint a többiek. Hisz akkoriban Kadarkuton a csendőrök vittek mindenkit, akár tanu, akár egyéb volt. A tárgyalást holnap folytatják.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Beöthy László párbaja. Beöthy Lászlónak az elmúlt év tavaszán az ismert Ocskay-távirat ügyéből kifolyólag lovagias afférje támadt Kacziányi Géza hírlapíróval, amely affaire karddal lett elintéztve. Párviadal vétsége minősítésével ezen ügy ma a budapesti büntető törvényszék elé került. A tárgyaláson, melyen Szabó Géza dr. elnökölt, a felek közül Kacziányi Géza személyesen, Beöthy László helyette Rácz Dezső dr. ügyvéd jelent meg, a ki hatósági orvosi bizonyítványt terjesztett be arra nézve, hogy ügyfele betegség folytán a tárgyaláson való megjelenésben akadályozva van. Keserű Lajos dr. kir. alügyész kéri a tárgyalásnak egyoldalu megtartását s ezen kérelemhez csatlakozik Kacziányi Géza is. Rácz Dezső dr. kéri a tárgyalás elhalasztását, már azon oknál fogva is, mert a lovagias ügynél szerepet vitt és beidézett tanuk közül csak Hüttl Hümér orvos jelent meg, már pedig az ügy előzményeinek felderítésére a többi tanuk kihallgatása is szükségesnek mutatkozik. A törvényszék — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — rövid tanácskozás után védő kérelmének hely adott és a tárgyalást elhalasztotta.

§ Pázmándy Dénes sajtópöre. A budapesti keleti pályaudvar vendéglőse, Stadler Károly, ezelőtt három esztendővel, egyik őszi reggelen arra ébredt, hogy irgalmatlanul lekritizálták a konyháját. Pázmándy Dénes egy hosszú cikkben az állomási vendégöket szapult a Stadler Károlyról azt írta, hogy nála az embereket rendszeresen megmérgezik. A vendég csak abban válogathat, hogy grüspan vagy fukszin által akar-e kimulni. Stadler, akinek üzleti reputációját a cikk mélyen sértette, rágalmazásért sajtópört indított Pázmándy ellen. A törvényszék előtt Pázmándy kijelentette, hogy nem akart Stadler becsületében gázolni, cikkét a nagyközönség érdekében írta, s azt hiszi, hogy nem lépte át a jogos kritika határát. Több tanu kihallgatása után a törvényszék Pázmándyt felmentette. A kir. ítélőtábla helybenhagyta az első bíróság ítéletét. A panaszos semmisségi panaszszal élt, melyet ma tárgyal a kir. Kuria Podhorányi Gyula bíró előadása mellett. Katona Béla koronaügyész az ítélet megsemmisítését és Pázmándy Dénes elítélését indítványozta. A Kuria ennek az indítványnak helyt is adott, a mennyiben a táblai ítéletet megsemmisítette és Pázmándyt a rágalmazás vétségében bűnösnek mondván öt száz korona fő- és 40 korona mellékbüntetésre, behajthatatlanság esetén hét napi fogházra ítélte.

§ Fogházra ítelt ügyvéd. Három oláh paraszt Lerta Toma, Birtje Péter és Robu György beállítottak Popovits Miklós dr. verseci ügyvédhez, és elpanaszolták, hogy Mosoriu Flóra és Bláz Demeter egy darab földet vettek tőlük, de ennek a földnek a határait egész önkényesen tágitják. Tanácsot kértek az ügyvédtől, aki azt felelte, hogy csak bízzák rá a dolgot. Popovics dr. az ügyet alaposan el is intézte. Egy koholt adásvevési szerződés alapján elárvereztette nemcsak Mosoriu és Bláz földjét, hanem a házukat is. A földönfutóvá lett két oláh földjelentést tett az ügyvéd ellen, s a törvényszék Popovits Miklós drt okirathamisításért két hónapi, három kliensét pedig 6—6 heti fogházra ítélte. A temesvári tábla ezt az ítéletet megerősítette. A kir. Kuria pedig ma a benyújtott semmisségi panaszt elvetette.

§ Pör a jezsuiták miatt. Az elberfeldi büntető bíróság, mint lapunknk táviratozzák, ma mondott ítéletet Wiemann barmeni könyvkereskedő felett, a kit a Ferenc József császár és a jezsuiták című röpiratért felségsértéssel vádoltak. A bíróság Wiemannt felmentette, mivel a broszura éle nem a császár, hanem a jezsuiták ellen irányul.

NAPIREND.

Április 19. Szombat. Róm. kath. naptár: Timon. — Protestáns naptár: Timon. — Izraelita naptár: Sabbat, Meosra. — Görög-keleti naptár (Április 6.): Butik. — A nap két 4 óra 49 perckor, nyugszik 6 óra 38 perckor. — A hold két 3 óra 26 perckor, nyugszik 3 óra 6 perckor.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtti 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyiségi melletti filésterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Rnyhe, nyugaton elvélve csapadék.

!!Végre valahára!!

16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít.

Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legújabbban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítónők „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= A vetések állásáról a következő távirati tudósításokat vesszük: Nagy-Szőlősdön az őszi vetések jól telelték és szépen bokrosodnak. Ha májusi fagyok és rovarok nem bántják, bő aratásra van kilátás. Gyümölcs kevesebb van, a fák nincsenek művelve, mert pihenő évet tartanak. Seps-Szent-Györgyön két hét óta nemere fu, a mely száraz, fagyasztó hatású. Éjjel három centiméter vastagságú jég képződött. A tavaszi vetés szépen mutatkozik. A szárazság nagy, esőre volna szükség. Nyiregyháza és az egész megyében a vetések nagyon szépen állanak. A kétnapos eső még kitünőbbé tette őket.

= Az aradi közuti vaspálya és teglgyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1902. április 1-től 15-ig. Személyszállítás 1902. április 1-től 15-ig 18160 személy, bevétel 3455 korona 70 fillér, 1901. április 1-től 15-ig 19666 személy, bevétel 3684 korona 30 fillér, 1902. január 1-től április 15-ig 110801 személy, bevétel 22148 korona 80 fillér, 1901. január 1-től április 15-ig 112169 személy, bevétel 22194 korona 50 fillér. Teherszállítás 1902. április 1-től 15-ig 1540830 klg., bevétel 2000 korona 73 fillér, 1901. április 1-től 15-ig 1073850 klg., bevétel 1113 korona 37 fillér, 1902. január 1-től április 15-ig 9814200 klg., bevétel 11461 korona 96 fillér, 1901. január 1-től április 15-ig 9656930 klg., bevétel 9982 korona 49 fillér.

Szeszűzlet.

— Április 18. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogsztási adót. Szedritott mosók 12'80—13— korona mmásanként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 18. —

Magyar elárendő: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 100—2 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 102—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 100—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 100—2 fillérig.

Sertéskészlet. Április 15. napján volt készlet 39,467 darab, április 16. napján főlhajtatott 545 darab, április 16. napján elszállított 319 darab, április 17. napján maradt készlet 39,693 darab. Üzlet: Lanyha.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

Szárak, kellemes időnk van.

A termelőföld szép zöld képet mutat, csupán a tengeri bevetésére szánt földterület fekete még, melyet a jövő heti folyamán bevetnek, ha az idő kedvező marad.

Az üzlet napról-napra rosszabb. Jó termés kilátások és keresetlenség rohamosan csökkentik gabna-árainkat.

Hozatal csekély, mintegy 400 métermázsa buza és 300 métermázsa tengeri, melyet napifogyasztóink vásárolnak össze.

Tengeriben feltűnően kicsiny a kereslet, a mi annak árát látszólag lenyomja.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 8:30—8:40.

Buza közép minőségű 8:10—8:20.

Tengeri 4:40—4:50.

Rozs névleges jegyzés 6:40—6:50.

Arpa névleges jegyzés 5:20—5:30.

Zab névleges jegyzés 6:50—6:70.

Az irányzat lanyha.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 18.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 11,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek bágyadtak. Időjárás szép.

Zárlat 12 órakor:

Buza áprilisra	8.95—8.96
Buza májusra	8.89—8.90
Buza októberre	7.87—7.88
Rozs áprilisra	7.24—7.26
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.52—6.54
Zab áprilisra	7.01—7.03
Zab májusra	—
Zab októberre	5.78—5.79
Tengeri májusra	4.83—4.84
Tengeri júliusra	4.99—5.00
Repcse augusztusra	11.75—11.85

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.90—8.91
Buza májusra	8.81—8.82
Buza októberre	7.81—7.82
Rozs áprilisra	—
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.49—6.50
Zab áprilisra	—
Zab májusra	—
Zab októberre	5.74—5.75
Tengeri májusra	4.80—4.81
Tengeri júliusra	4.96—4.97
Repcse augusztusra	11.75—11.85

Zárlat 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	677.75
Magyar hitelrészvény	692.—
Leszámitolóbank részvény	442.50
Rima-Murányi vasmű részvény	506.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	661.50
Közuti vasut	622.50
Városi villamos vasut részvény	314.—

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL

Budapest felé indul:

Nagyváradra reggel	5.10
Gyorsvonat reggel	8.18
Személyvonat d. e.	11.20
Személysz. tv. d. u.	3.56
Gyorsvonat délután	4.21
Személyvonat este	9.35

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Gyorsvonat délután	12.11
Soborsinig délután	2.04
Személyvonat d. u.	4.30
Gyorsvonat este	7.23

Temevár felé:

Személyvonat reggel	6.20
Személyvonat d. u.	11.56
Vegyesvonat délután	5.—

Szeged felé:

Vegyesvonat reggel	7.12
Személyvonat d. u.	4.09

Brád felé:

Személyvonat reggel	6.25
Vegyesvonat d. u.	12.06
Borossebesig sz. du.	5.—

ARADRA

Budapest felől érkezik:

Személyvonat reggel	6.05
Személysz. tv. reggel	9.10
Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat este	7.11
Szm. Szolnokról este	8.50

Erdély felől:

Soborsinról reggel	6.59
Személyvonat d. e.	10.50
Radnáról délután	2.36
Gyorsvonat délután	4.06
Személyvonat este	8.57

Temevár felől:

Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. u.	3.44
Személyvonat éjjel	10.55

Szeged felől:

Személyvonat reggel	8.38
Vegyesvonat este	7.06

Brád felől:

Borossebesről reggel	8.08
Vegyesvonat d. u.	11.—
Személyvonat este	6.56

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, április 18.

Magyar aranyárjádék 4%	119.85
Magyar koronárjádék 4%	97.50
Magyar arany 4 1/2 %	120.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.60
Magyar keleti vasut	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.45
Magyar italmegváltási kötvény	100.80
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	202.—
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	163.25
Osztrák papírjádék	101.40
Osztrák járadék ezüst	101.25
Osztrák járadék arany	121.—
Koronárjádék	99.40
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	690.—
Osztrák hitelbankrészvény	675.—
Osztrák-magyar államvasut	661.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márká	117.35
London	240.50
Páris	95.52

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Írta: Catulle Mendès.

[25]

(Folytatás.)

De mi a patvarban jutott a hercegnek eszébe a már megholt Mona Kharis nevét emlegetni, akiről már mindenki hallgatott? Mille dions! Brascasson érteni kezdte. I. Frigyes, thüringiai király a jelenlegi uralkodónak nagatyja volt a híres táncosnő kedvese; az új Frigyesnek új Mona Kharist akarnak adni és Gloriane Gloriant választották ki erre a szerepre. Teringettél! ez pompás terv. A szerződés tehát csak ürügy, mert a jövődöbéli kegyencné Nonnenburgba érkezését meg kellett okolni. Ah! ez az ürügy nagyszerűen volt tervezve! Brascasson egy gondolatot ugyszólván belátott az egész jövőbe; látta a fogatokat, a palotákat, hódoló sereget s az ünnepélyeket, melyeket Gloriane, a király kedvese rendez! Ami végre önmagát illeti... eh! azon nincs mit aggódni, van elég pénz a királyi kincstárakban.

Udafutott a herceghez:

— Először is ezt kellett volna mondanom! kiáltott fel lelkesülten.

— Ki kellett volna találnia, viszonzá szárazon a diplomata, kit roppantul bántott, hogy egészen át kellett magát engednie a kis embernek.

Brascasson tovább kutatott:

— A király tehát ismeri Gloriane-t?

— Sohasem látta!

— A patvarban, akkor még nagyon sokat kell tennünk. A kaland meglehetősen vakmerő és kétséges. Ah! milyen barom vagyok! A hasonlatosság csak most jut eszembe! Ön nagyon erős, uram. Ön küldte az öltözkéket is, hogy megítélhesse a hatást?

— Az öltözkéket? Ismétlé a herceg őszinte bámulattal.

— Ah, ön nagyon erős és nekem van egy eszmém, melyet mi ketten, ön és én ki fogunk vinni s vállvetve működve, bámulatba fogjuk ejteni az egész világot!

— Brascasson ur!

— Ah! ne vegye rossz néven tőlem; magunk között vagyunk, folytatá a kis ember halkabb hangon és furcsán kacskintva szemével, ebben a percben nagyon hasonlóak vagyunk egymáshoz, ön a herceg és én a fodrász: amit kivinni akarunk, ez az ön részéről bizonyos egyéneknek éppen nem okozna kevesebb botrányozást, mint az enyémről, saját ismerőseimnél. Fenség! e tekintetben mi tökéletesen egy uton haladunk!

— Tehát e fogadja? kérdé hirtelen félbeszakítva a herceg az ostoba fecsegést.

— Igen!

— S el fogunk utazni?

— Holnap reggel a kilenc óra negyven perckor induló gyorsvonattal.

Es eközben Brascasson kitaszítá az ajtót és kikiáltott a folyósóra:

— Gloriane! hol vagy? Bejöhetsz — Gloriane.

Semmi válasz, a butorokkal és szinpad

kellékekkel berakott folyosón nem volt egy lélek sem.

— Gloriane!

Egy szolgáló léptei hallatszottak, aki egymás után oltotta ki a gázlámpákat; a fény folytonosan kevesbedett és a sötétség lassankint fekete crépe fátyol gyanánt vonta be a falakat.

— Nini, ön még itt van, Brascasson ur? kérdé a szolgál, siessen hamar, mert sötétben marad.

— Hol van Gloriane?

— Most ment el az előbb.

— Mit mond?

— Azt, hogy az előbb — elhagyta a színházat.

— Ezer menykő! Signol-lal?

— Nem uram, egy négerrel.

Brascasson tréfának vette a dolgot. Hanem a szolgál megmagyarázta a történeteket. Csak az imént volt a foyerben, várta, míg a többiek ki mennek, hogy elolthassa a lámpákat, Gloriane egy szögletben beszélgetett Signol-lal. Kivülük még nyolc-tizen voltak ott, la Persano, Trebelli férje és mások; Brascasson megkérdezheti, hogy kik. Végre a kapusné belépett, egy kis néget vezetve be, kinek egyik kezében bonbon-doboz, a másikban levél volt, Madame Gloriane számára. Valódi néger Amor volt a levél hozója, ében fekete bőrrel, felcicomázva különféle szőke szalagokkal, úgy, hogy tarka-barka jelmezében egy paradicsom madárhoz hasonlított.

Gloriane egy bonbont kezdett ropogtatni, mialatt egy másikat Signol szájába dugott, azután pedig elolvasta a levélkét és mindig hangosabban kacagott, oly annyira, hogy Persano asszony ezt már illetlennek is látta. Végre Gloriane így kiáltott fel:

— Nem bánom, ezt örömet megteszem; ez olyan eredeti...

— És minden egyéb szó nélkül, folytonosan kacagva, távozott el a kis szerecsennel. Mindenki bámult a teremben. Kevéssel ezután hallották, a távozó kocsiröbaját.

Brascasson redős homlokkal csikorgatta fogait.

Hiszen ez a kellemetlenség nem valami olyan nagyon fontos, mondá a herceg közeledve.

— Uram! kiáltott a factotum, ön nem ismeri Gloriane-t! Ha megszaodul tőlem egy órára, megszabadult örökre! Gloriane nem olyan, mint a szalagon vezetett eb, hanem mint a farkas. Rögtön fel kel találunk. Jöjjön, menjünk.

(Folytatása következik.)

Seabury & Johnson-féle

Benson-Tapasza

a leghatásosabb szer

Köszvény, csusz, derékfájás,

csípőfájás, hátba,

mellibaj, köhögés,

minden meghűlés ellen.

Óvakodjunk csekélyebb értékű utaztatoktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Aradon kapható: Földes Kelemen, Hajós Árpád gyógyszer-tára az „Isteni Gondviselés”-hez és Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Szabadság-tér.

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörce, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 30 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacskok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arczbőrt, eltávolítja májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőralkákat és az arcznak bájt és üdeseget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 30 fillér.

Mária-radnai hajcsontin biztos szor hajhullás és fajkorpá ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkezdveltségnek örvendő Kossuth-féle bajszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszer-tárában M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában. — Gyógyszeresek részére Aradon Vojtek és Weisz gyógyszer-kereskedőknél.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdőhelyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúsz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket,

idegesség ellen hidegvíz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek.

☎ Telefon 270.

Közgyűlési meghívó.**A Soborsini takarékpénztár részvénytársaság****t. részvényesei****f. évi május hó 4-én délután 3 órakor****az intézet helyiségében tartandó****rendkívüli közgyűlésre**

ezennel tisztelettel meghívataknak.

Napirend:

I. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére egy bizottság kiküldése.

II. Egy igazgatósági és esetleg egy igazgató-választmányi tag megválasztása.

III. Az alapszabályok 58-ik §-a értelmében netán teendő indítványok tárgyalása.

A t. részvényesek, valamint alapszabályszerű képviselői felkéretnek, hogy részvényeiket vagy letéti igazolványaikat, — a képviselők pedig azonkívül meghatalmazásaikat — az intézet pénztáránál május hó 4-éig, vagy Aradon az Aradi ipar- és népbank főpénztáránál május hó 3-ig elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Kelt Soborsinban, 1905. évi április hó 18.

746

Gróf Hunyadi Károly,

intézeti elnök.

Meghívás**az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság****XXI. rendes közgyűlésére,****mely Aradon, a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségében 1902. év május hó 25-én d. e. II órakor fog megtartatni.****Napirend:**

1. Az igazgatóság jelentése az 1901. üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1901. évre vonatkozó üzleti zárszámadások és mérleg előterjesztése, valamint a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség hováfordítása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
4. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő három igazgatósági tag helyeinek választás utján betöltése.
5. Egy igazgatósági tag választása.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak választása.
7. Esetleges indítványok.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít; a részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt Aradon: a társaság főpénztáránál; Budapesten: a „Magyar Agrár és Járadékbank”-nál; Bécsben: „Schoeller & Comp” uraknál; Berlinben: a „Breslauer Discontó bank”-nál és „Bern és Busse” uraknál; M/m. Frankfurtban: „V. Erlanger & Söhne” uraknál leteendő, hol azokról megfelelő elismervények adatnak.

Arad, 1902. április hó.

**Az aradi és csanádi egyesült vasutak
részvénytársaság igazgatósága.**

Apró hirdetések.

Minden hirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ir-

tesztéseket a kiadóhivatal ad; leve-
beni kérdésekhez a válasza való-
lag melléklendő. Telefon értesítések
nem ad a kiadóhivatal.

Jrodai teendőikben jártas nő,
szép írással, gyorsan és biztosan
számol, a magyar és német nyel-
vet szó és írásban bírja, alkalmá-
zást nyer. Ajánlatok fizetési ígé-
nyek felelőtlenségével „L” czim alatt
a kiadóhivatalhoz kéretnék. 730

Jó karban lévő,
használt boros és pálinkás hordók
kaphatók Bing Edénél. — Ugyanott
eladó egy igen finom, majdnem új
női bicikli. 736

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy : szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók
a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a
tauczi országút melletti rak-
tárból. 704

Székudvaron,

egy jóforgalmu helyen álló

háza,

melyben

vegyeskereskedés és korlátlan
italmérés

üzetlik, 971 □-öl területű jól
termő oltvány szőlővel beülte-
tett telekkel, 7200 koronáért
kedvező fizetési feltételek mel-
lett, más vállalkozás miatt

eladó.

Értekezhetni Matkovcsik Mi-
hálnál a község házában. 680

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemes ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 körjegyzőileg hi-
telesített bizonyít-
vány igazolja a biztos ered-
ményt köhögés, rekedtség
vagy katarus és elnyálkás-
odás ellen. Minden egyéb
szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Berger Gyula gyógy-
szertárában a Szt. Erzsébethez,
Arad, Erzsébetváros. Gutori Föl-
des Kelemen és Khudy József a
Szűz-Máriához czimzett gyógy-
szertárában Aradon. 1778

Ha
ujkerékpárt akar venni.
vagy
kerékpárját
javítani óhajtja, forduljon
Kalmár József
műszerészhez,
Arad, Salacz-utca 2.

TELEFON 60
Legnagyobb vála-ztók
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Zálogczédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

AZ ARADI LLYOD TÁRSULAT

f. évi április hó 27-én, vasárnap, d. u. 2 órakor

tartja saját helyiségében

rendes évi közgyűlését,

melyre a társulat tagjait tisztelettel meghívja

744

az elnökség.

Tárgysorozat:

1. A választmány évi jelentésének előter-
jesztése.
2. A számvizsgáló-bizottság jelentésének
előterjesztése és a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Az 1902. évi költségvetés megállapítása.
5. A tagok netaláni indítványai.
6. Három megüresedett választmányi tag-
sági helynek 1 évre való betöltése.

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” kor-
pa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van össze-
állítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, iga-
zolja egy budapesti kir. kor. törvényszéki hites vegyész, valamint
a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa
képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép
fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a
fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett
használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr.
Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Flórián-utca 15. számú ház,

mely áll emeleti 2 szoba, konyha
és éléskamara, földszint 2 szoba,
konyha, egy istálló 4 lóra és kocsi-
szin, azonnal kiadó, vagy szabad
kézből eladó. Bővebbet Guttman
Samu fűszer-üzletében, Forray-
utca. 738

KÁVÉ

Fiuméből Fiuméből

5 kg. MANILLA 13 kor 50 fill.

5 kg. NEW CUBA 15 korona.

5 kg. CUBA-kavé 16 kor. 50 fill.

5 kg. SOERABAJA 16 kor. 50 fill.

Hiressé vált kávékeverék

2 Soerabaja külön-
1 1/2 Modjokerto Java külön-
1 1/2 Brabatos Mocca csomagolva
kg. = 19 kor. 16 fillér.

Jobb nem létezik!

Elvámolva és bérmentve, minden egyéb
költség nélkül utánvétellel vagy a pénz
előzetes beküldése után küld a

Fiumei

1853

TÁRSASÁG

Virág Jenő.

Fiuméből. Postafiók 77.

Ár lap ingyen.

Mairovitz Emil

márvány gyára és mészipar te-
lepe

Borossebesen.

Van szerencsém a t. közönség
és építész urak figyelmét fel-
hívni ötven különböző színű
menyházai márványból készült
műtárgyaimra és mésziparte-
lemre. Elfogadok a legmoder-
nebb kivitelű oszlopocsarnokok,
lépcsőházak, bármilyenű disz-
oszlopok készítését, eredeti raj-
zok szerint, a legjutányosabb
árak mellett. 522

Nagy sirkőraktár

olcsóbb mint bárhol;

felírás, felállítás saját árban.